

कृष्ण यजुर्वेदीय तैत्तिरीय
संहिता, पद, जटा, घन पाठः

6.3 षष्ठकाण्डे तृतीयः प्रश्नः - सोममन्त्रब्रा

Contents

TS 6.3.1.1	6
TS 6.3.1.2	6
TS 6.3.1.3	7
TS 6.3.1.4	8
TS 6.3.1.5	9
TS 6.3.1.6	10
TS 6.3.2.1	11
TS 6.3.2.2	12
TS 6.3.2.3	13
TS 6.3.2.4	14
TS 6.3.2.5	14
TS 6.3.2.6	15
TS 6.3.3.1	16

	2
TS 6.3.3.2	17
TS 6.3.3.3	18
TS 6.3.3.4	19
TS 6.3.3.5	20
TS 6.3.3.6	20
TS 6.3.4.1	22
TS 6.3.4.2	23
TS 6.3.4.3	24
TS 6.3.4.4	24
TS 6.3.4.5	25
TS 6.3.4.6	26
TS 6.3.4.7	27
TS 6.3.4.8	28
TS 6.3.4.9	29

	3
TS 6.3.5.1	30
TS 6.3.5.2	31
TS 6.3.5.3	32
TS 6.3.5.4	32
TS 6.3.6.1	33
TS 6.3.6.2	34
TS 6.3.6.3	35
TS 6.3.6.4	36
TS 6.3.7.1	37
TS 6.3.7.2	38
TS 6.3.7.3	39
TS 6.3.7.4	40
TS 6.3.7.5	40
TS 6.3.8.1	41

	4
TS 6.3.8.2	42
TS 6.3.8.3	43
TS 6.3.8.4	44
TS 6.3.9.1	45
TS 6.3.9.2	46
TS 6.3.9.3	47
TS 6.3.9.4	47
TS 6.3.9.5	48
TS 6.3.9.6	49
TS 6.3.10.1	50
TS 6.3.10.2	51
TS 6.3.10.3	52
TS 6.3.10.4	53
TS 6.3.10.5	54

TS 6.3.10.6	55
TS 6.3.11.1	56
TS 6.3.11.2	56
TS 6.3.11.3	57
TS 6.3.11.4	58
TS 6.3.11.5	59
TS 6.3.11.6	60

TS 6.3.1.1**TS 6.3.1.1****Samhita Paata**

चात्वा॑लाद्-धि॒ष्णि॑या॒नुप॑ व॒पति॑ योनि॒र्वै य॒ज्ञस्य॑ चात्वा॑लं य॒ज्ञस्य॑ स॒योनि॒त्वाय॑ दे॒वा वै य॒ज्ञं परा॑ऽज॒यन्त॑
तमा॒ग्नी॑द्वा॒त् पुन॑रपा॒जय॑न्नेत॒द्वै य॒ज्ञस्या-प॑राजितं यदा॒ग्नी॑द्धं यदा॒ग्नी॑द्धा॒द्धि॒ष्णि॑यान् वि॒हर॑ति॒ यदे॒व य॒ज्ञस्या-
प॑राजितं तत॑ ए॒वैनं॑ पुन॑स्तनु॒ते परा॑जित्ये॒व खलु॑ वा ए॒ते य॑न्ति॒ ये ब॑हि॒ष्पव॑मा॒नः सर्प॑न्ति ब॒हि॒ष्पव॑मा॒ने
स्तु॒त- [ ]

Pada Paata

चात्वा॑लात् । धि॒ष्णि॑यान् । उ॒पेति॑ । व॒पति॑ । योनिः॑ । वै । य॒ज्ञस्य॑ । चात्वा॑लम् ।
य॒ज्ञस्य॑ । स॒योनि॒त्वायेति॑ स॒योनि॑ - त्वाय॑ । दे॒वाः । वै । य॒ज्ञम् । प॒रेति॑ । अ॒ज॒यन्त॑ ।
तम् । आ॒ग्नी॑द्वा॒दित्या॑ग्निं - इ॒द्धात् । पुनः॑ । अ॒पेति॑ । अ॒ज॒यन् । ए॒तत् । वै । य॒ज्ञस्य॑ ।
अ॒प॑राजितमित्य॒प॑रा - जि॒तम् । यत् । आ॒ग्नी॑द्धमित्या॑ग्निं - इ॒द्धम् । यत् । आ॒ग्नी॑द्वा॒दित्या॑ग्निं -
इ॒द्धात् । धि॒ष्णि॑यान् । वि॒हर॑तीति॒ वि-हर॑ति । यत् । ए॒व । य॒ज्ञस्य॑ । अ॒प॑राजितमित्य॒प॑रा -
जि॒तम् । ततः॑ । ए॒व । ए॒नम् । पुनः॑ । त॒नुते॑ । प॒रा॒जित्येति॑ प॒रा-जित्य॑ । इ॒व । खलु॑ ।
वै । ए॒ते । य॑न्ति॒ । ये । ब॒हि॒ष्प॒व॒मा॒नमिति॑ ब॒हिः - प॒व॒मा॒नम् । सर्प॑न्ति । ब॒हि॒ष्प॒व॒मा॒न इति॑
ब॒हिः - प॒व॒मा॒ने । स्तु॒ते ।

TS 6.3.1.2

TS 6.3.1.2

Samhita Paata

आ॒हा॒ग्री॑दु॒ग्रीन्॒ वि ह॑र ब॒रु॒हिः स्तृ॑णाहि पुरो॒डाशा॑ अलं कुर्वि॑ति य॒ज्ञमे॒वाप॑जित्य पुन॑स्तन्वा॒ना
य॒न्त्यङ्गा॑रै॒र्द्वे स॑वने वि ह॑रति श॒लाका॑भि-स्तृतीय॑ः स॒शुक्र॑त्वायाथो सं भ॑रत्ये॒वैन॒द्विष्णि॑या वा अ॒मुष्मि॑न्
लो॒के सोम॑मरक्षन् तेभ्योऽधि सोम॑माऽह॑रन् त म॑न्वायन्तं पर्य॑विशन् य ए॒वं वेदं॑ वि॒न्दते॑- [ ]

Pada Paata

आ॒ह । अ॒ग्री॒दित्य॑ग्निं - इत् । अ॒ग्रीन् । वी॑तिं । ह॒र । ब॒रु॒हिः । स्तृ॑णाहि । पुरो॒डाशान्॑ ।
अलं॑ । कुरु॑ । इति॑ । य॒ज्ञम् । ए॒व । अ॒प॒जित्ये॒त्यप॒-जित्य॑ । पुनः॑ । तन्वा॒नाः । य॒न्ति ।
अ॒ङ्गा॑रैः । द्वे इति॑ । स॑वने इति॑ । वी॑तिं । ह॒रति॑ । श॒लाका॑भिः । तृतीय॑म् । स॒शुक्र॑त्वायेति॑
स॒शुक्र॑ - त्वाय॑ । अथो॑ इति॑ । स॒मिति॑ । भ॒रति॑ । ए॒व । ए॒नत् । धि॒ष्णि॑याः । वै ।
अ॒मुष्मि॑न् । लो॒के । सोम॑म् । अ॒रक्ष॑न् । तेभ्यः॑ । अधी॑तिं । सोम॑म् । एति॑ । अ॒ह॒रन् ।
तम् । अ॒न्वा॒य॒न्ति॒त्यनु॒-अ॒वाय॑न् । तम् । परी॑तिं । अ॒वि॒शन् । य । ए॒वम् । वेदं॑ । वि॒न्दते॑ ।

TS 6.3.1.3

TS 6.3.1.3

Samhita Paata

परिवेष्टारं ते सोमपीथेन व्यार्द्ध्यन्त ते देवेषु सोमपीथमैच्छन्त तान् देवा अब्रुवन् द्वे द्वे नामनी कुरुद्धमथ प्र वाऽऽप्स्यथ न वेत्यग्रयो वा अथ धिष्णिंयास्तस्माद् द्विनामा ब्राह्मणोऽर्द्धकस्तेषां ये नेदिष्ठं पर्यविशन् ते सोमपीथं प्राऽमुवन्नाहवनीयं आग्नीद्धीयो होत्रीयो मार्जालीयस्तस्मात् तेषु जुह्वत्यतिहाय वर्षट् करोति वि ह्ये- [ ]

Pada Paata

परिवेष्टारमिति परि - वेष्टारम् । ते । सोमपीथेनेति सोम - पीथेन । वीति । आर्द्ध्यन्त । ते । देवेषु । सोमपीथमिति सोम - पीथम् । ऐच्छन्त । तान् । देवाः । अब्रुवन् । द्वे द्वे इति द्वे-द्वे । नामनी इति । कुरुद्धम् । अथ । प्रेति । वा । आप्स्यथ । न । वा । इति । अग्रयः । वै । अथ । धिष्णिंयाः । तस्मात् । द्विनामेति द्वि - नामा । ब्राह्मणः । अर्द्धकः । तेषाम् । ये । नेदिष्ठम् । पर्यविशनिति परि - अविशन् । ते । सोमपीथमिति सोम - पीथम् । प्रेति । अमुवन् । आहवनीय इत्यां - हवनीयः । आग्नीद्धीय इत्याग्नि - इध्रीयः । होत्रीयः । मार्जालीयः । तस्मात् । तेषु । जुह्वति । अतिहायेत्यति-हायं । वर्षट् । करोति । वीति । हि ।

TS 6.3.1.4

TS 6.3.1.4

Samhita Paata

-ते सोमपीथेनाऽऽर्द्ध्यन्त देवा वै याः प्राची-राहुती-रजुहवुर्ये पुरस्तादसुरा आसन् ताः स्ताभिः प्राणुदन्त याः प्रतीचीर्ये पश्चादसुरा आसन् ताः स्ताभि-रपांनुदन्त प्राचीरन्या आहुतयो हूयन्ते

प्रत्यङ्ङासीनो धिष्णि॑यान्. व्याघा॑रयति प॒श्चाच्चै॑व पुरस्ता॑च्च यज॑मानो भ्रातृ॑व्यान् प्र णु॑दते तस्मा॑त्
परा॑चीः प्र॒जाः प्र वी॑यन्ते प्र॒तीची॑- [ ]

Pada Paata

ए॒ते । सो॒मपी॒थेनेति॑ सोम - पी॒थेन॑ । आ॒र्ध्वन्त॑ । दे॒वाः । वै । याः । प्रा॒चीः । आहु॑तीरित्या
- हु॒तीः । अ॒जुह॑वुः । ये । पु॒रस्ता॑त् । अ॒सुराः । आ॒सन्न॑ । तान् । ताभिः॑ । प्रेति॑ ।
अ॒नुद॑न्त । याः । प्र॒तीचीः॑ । ये । प॒श्चात् । अ॒सुराः । आ॒सन्न॑ । तान् । ताभिः॑ । अ॒पेति॑
। अ॒नुद॑न्त । प्रा॒चीः । अ॒न्याः । आहु॑तय॒ इत्या - हु॒तयः॑ । हू॒यन्ते॑ । प्र॒त्यङ् । आसी॑नः
। धिष्णि॑यान् । व्याघा॑रय॒तीति॑ वि - आघा॑रयति । प॒श्चात् । च॒ । ए॒व । पु॒रस्ता॑त् । च॒ ।
यज॑मानः । भ्रातृ॑व्यान् । प्रेति॑ । नु॒दते॑ । तस्मा॑त् । परा॑चीः । प्र॒जा इति॑ प्र॒जाः । प्रेति॑ ।
वी॒यन्ते॑ । प्र॒तीचीः॑ ।

TS 6.3.1.5

TS 6.3.1.5

Samhita Paata

जा॒यन्ते प्रा॒णा वा ए॒ते यद्विष्णि॑या यद॑र्द्ध्युः प्र॒त्यङ् धिष्णि॑या-न॒तिसर्प॑त् प्रा॒णान्ध्र॑ संक॑र॒षेत् प्र॒मायु॑कः
स्या॒न्नाभि॑र्वा ए॒षा य॒ज्ञस्य॑ यद्वोतो॑र्द्धः खलु॑ वै नाभ्यै॑ प्रा॒णोऽवा॑डपा॒नो यद॑र्द्ध्युः प्र॒त्यङ् हो॒ता॒रम॑तिसर्प॑दपा॒ने
प्रा॒णं द॑ध्यात् प्र॒मायु॑कः स्या॒न्ना॒र्द्ध्युरु॑प॒ गाय॑द् वाग्वी॑र्यो वा अ॑र्द्ध्यु-र्यद॑र्द्ध्युरु॑प॒-गाये॑दुद्-गा॒त्रे- [ ]

Pada Paata

जा॒य॒न्ते । प्रा॒णा इति॑ प्र-अ॒नाः । वै । ए॒ते । यत् । धि॒ष्णि॒याः । यत् । अ॒द्भ्युः । प्र॒त्यङ् ।
 । धि॒ष्णि॒यान् । अ॒ति॒सर्पे॑दित्य॒ति - सर्पे॑त् । प्रा॒णानि॑ति॒ प्र - अ॒नान् । समि॑ति॒ । क॒र॒षेत् ।
 प्र॒मायु॑क॒ इति॑ प्र - मा॒यु॒कः । स्या॒त् । नाभिः॑ । वै । ए॒षा । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । हो॒ता । ऊ॒र्ध्वः
 । ख॒लु । वै । ना॒भ्यै । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । अ॒वाङ् । अ॒पा॒न इत्य॑प - अ॒नः । यत् ।
 अ॒द्भ्युः । प्र॒त्यङ् । हो॒ता॒रम् । अ॒ति॒सर्पे॑दित्य॒ति - सर्पे॑त् । अ॒पा॒न इत्य॑प - अ॒ने । प्रा॒णमि॑ति॒
 प्र - अ॒नम् । दु॒ह्यात् । प्र॒मायु॑क॒ इति॑ प्र - मा॒यु॒कः । स्या॒त् । न । अ॒द्भ्युः । उ॒पेति॑ ।
 गा॒येत् । वा॒ग्वी॒र्य इति॑ वाक् - वी॒र्यः । वै । अ॒द्भ्युः । यत् । अ॒द्भ्युः । उ॒प॒गा॒ये॒दित्यु॑प -
 गा॒येत् । उ॒द्गा॒त्र इत्यु॑त् - गा॒त्रे ।

TS 6.3.1.6**TS 6.3.1.6****Samhita Paata**

वाच॑ सं प्र यच्छे॒दुप॑दासु॒काऽस्य॑ वा॒क् स्या॑द्ब्रह्म॒वादि॑नो॒ वद॑न्ति॒ नास॑श्स्थि॒ते सोमै॑ऽद्भ्युः॒ प्र॒त्यङ् ।
 स॒दोऽती॑या॒दथ॑ क॒था दा॑क्षि॒णानि॑ हो॒तुमे॑ति॒ यामो॑ हि स तेषां॑ कस्मा॒ अहं॑ दे॒वा यामुं॑ वा॒ऽयामुं॑ वा॒ऽनु॑
 ज्ञा॒स्यन्ती॑त्यु॒त्तरे॑णाऽऽ*ग्री॒द्धं प॒रीत्य॑ जुहोति॒ दाक्षि॑णानि॒ न प्रा॒णान्त्सं क॑र॒षति॑ न्य॒न्ये धि॒ष्णि॒या
 उ॒प्यन्ते॑ ( ) नान्ये॒ यान् नि॒वप॑ति॒ तेन॑ तान् प्री॒णाति॑ यान् न॒नि॒वप॑ति॒ यद॑नु॒दिश॑ति॒ तेन॑ तान् ॥

Pada Paata

वाच॑म् । सम् । प्रेति॑ । य॒च्छेत् । उ॒प॒दा॒सु॒केत्यु॒प॒दा॒सु॒का । अ॒स्य॒ । वाक् । स्यात् ।
 ब्र॒ह्म॒वा॒दिन् इति॑ ब्रह्म - वा॒दिनः॑ । व॒दन्ति॒ । न । अस॑श्स्थित॒ इत्यसं॑ - स्थि॒ते । सोमै॑ । अ॒द्भ्युः
 । प्र॒त्यङ् । स॒दः । अतीति॑ । इ॒यात् । अथ॑ । क॒था । द॒क्षि॒णानि॑ । होतु॑म् । ए॒ति । यामः॑
 । हि । सः । तेषा॑म् । कस्मै॑ । अहं॑ । दे॒वाः । याम॑म् । वा । अया॑मम् । वा । अ॒न्विति॑
 । ज्ञा॒स्यन्ति॒ । इति॑ । उत्त॑रेणे॒त्युत्-त॑रेण॒ । आ॒ग्नी॒द्ध॒मित्या॒ग्निं - इ॒द्धम् । प॒रीत्येति॑ परि - इत्यं
 । जुहो॑ति । द॒क्षि॒णानि॑ । न । प्रा॒णानिति॑ प्र - अ॒नान् । समि॑ति । क॒रु॒षति॑ । नीति॑ । अ॒न्ये
 । धिष्णि॑याः । उ॒प्यन्ते॑ ( ) । न । अ॒न्ये । यान् । नि॒वप॑तीति॑ नि - वप॑ति । तेन॑ । तान्
 । प्री॒णाति॑ । यान् । न । नि॒वप॑तीति॑ नि - वप॑ति । यत् । अ॒नु॒दि॒शतीत्य॑नु - दि॒शति॑ । तेन॑
 । तान् ॥

TS 6.3.2.1

TS 6.3.2.1

Samhita Paata

सु॒व॒र्गाय॑ वा ए॒तानि॑ लो॒काय॑ हूयन्ते॒ यद् वैस॑र्जनानि॒ द्वाभ्यां॑ गा॒रु॒ह॒पत्ये॑ जुहोति॒ द्वि॒पाद् यज॑मानः
 प्र॒ति॒ष्ठित्या॑ आ॒ग्नी॒द्धे जुहो॑त्यन्तरि॒क्ष ए॒वाऽऽ*क्र॑मत आ॒हव॑नीये जुहोति॒ सु॒व॒र्गमे॒वेन॑ लो॒कं ग॑मयति
 दे॒वान् वै सु॑व॒र्गं लो॒कं य॒तो रक्षा॑स्य जिघा॑सन्ते सोमे॒न राज्ञा॑ रक्षा॑स्य॒प॒हत्या॑सु॒मा॒त्मानं॑ कृ॒त्वा
 सु॒व॒र्गं लो॒कमा॑यन् रक्ष॑सा॒मनु॑पलाभा॒या ऽऽ*तुः॑ सोमो॑ भव॒त्यथ॑- [ ]

Pada Paata

सुव॒र्गायेति॑ सुवः - गा॒य॑ । वै । ए॒तानि॑ । लो॒काय॑ । हू॒यन्ते॑ । यत् । वै॒स॒र्ज॒नानि॑ । द्वा॒भ्याम् ।
 । गार्॒ह॒प॒त्य॒ इति॑ गार्॒ह॒ - प॒त्ये॑ । जु॒होति॑ । द्वि॒पादि॑ति॒ द्वि॒ - पा॒त् । यज॑मानः । प्र॒ति॒ष्ठि॒त्या
 इति॑ प्र॒ति॒ - स्थि॒त्यै॑ । आ॒ग्नी॒द्ध॒ इत्याग्नि॑-इ॒द्धे॑ । जु॒होति॑ । अ॒न्तरि॑क्षे । ए॒व । ए॒ति॑ । क्र॒म॒ते॑ ।
 आ॒ह॒व॒नीय॑ इत्या॑ - ह॒व॒नीये॑ । जु॒होति॑ । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः॑ - ग॒म् । ए॒व । ए॒न॒म् । लो॒क॒म् ।
 ग॒म॒य॒ति॑ । दे॒वान् । वै । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः॑ - ग॒म् । लो॒क॒म् । य॒तः॑ । र॒क्षा॑ऽसि । अ॒जि॒घा॑ऽस॒न् ।
 । ते॑ । सो॒मे॒न॑ । रा॒ज्ञा॑ । र॒क्षा॑ऽसि । अ॒प॒ह॒त्ये॒त्य॑प - ह॒त्य॑ । अ॒प्सु॒म् । आ॒त्मान॑म् । कृ॒त्वा
 । सु॒व॒र्गमि॑ति॒ सुवः॑ - ग॒म् । लो॒क॒म् । आ॒य॒न् । र॒क्ष॑साम् । अ॒नु॒प॒ला॒भा॒ये॒त्य॑नु॒प - ला॒भा॒य॒ ।
 आ॒त्तः॑ । सो॒मः॑ । भ॒व॒ति॑ । अ॒थ॑ ।

TS 6.3.2.2

TS 6.3.2.2

Samhita Paata

वै॒स॒र्ज॒नानि॑ जु॒होति॑ र॒क्ष॑सा॒म॒प॒ह॒त्यै॑ त्वः॑ सो॒म॑ त॒नू॒कृ॒द्भ्य॑ इत्या॑ह त॒नू॒कृ॒द्भ्य॑ष॒ द्वेषो॑भ्योऽन्यकृ॒तेभ्य॑
 इत्या॑हान्यकृ॒तानि॑ हि र॒क्षा॑ऽस्यु॒रु॒ य॒न्ता॑ऽसि वरू॒थ॒मि॒त्या॒हो॒रु॒ ण॑स्कृ॒धीति॑ वा॒वै॒तदा॑ह जुषा॒णो अ॒मुरा॑ज्यस्य
 वे॒त्वि॒त्या॒हा॒प्सु॒मे॒व॒ यज॑मानं कृ॒त्वा सु॒व॒र्गं लो॒कं ग॑मयति र॒क्ष॑सा॒म॒नु॒प॒ला॒भा॒याऽऽ* सो॒मं द॑दत्- [ ]

Pada Paata

वै॒स॒र्ज॒नानि॑ । जु॒होति॑ । र॒क्ष॑साम् । अ॒प॒ह॒त्या॑ इत्य॑प - ह॒त्यै॑ । त्वम् । सो॒म॒ । त॒नू॒कृ॒द्भ्य॑ इति॑

तनू॒कृत् - भ्यः । इति॑ । आ॒ह । तनू॒कृदि॑ति तनू - कृत् । हि । ए॒षः । द्वेषो॑भ्य इति॑ द्वेषः -
 भ्यः । अ॒न्यकृ॑तेभ्य इत्य॒न्य - कृ॑तेभ्यः । इति॑ । आ॒ह । अ॒न्यकृ॑ता॒नीत्य॒न्य - कृ॑तानि । हि ।
 रक्षा॑सि । उ॒रु । य॒न्ता । अ॒सि । वरू॑थम् । इति॑ । आ॒ह । उ॒रु । नः । कृ॒धि । इति॑
 । वाव । ए॒तत् । आ॒ह । जु॒षा॒णः । अ॒मुः । आ॒ज्य॑स्य । वे॒तु । इति॑ । आ॒ह । अ॒मुम्
 । ए॒व । यज॑मानम् । कृ॒त्वा । सु॒वर्ग॑मिति॑ सुवः - गम् । लो॒कम् । ग॒म॒य॒ति । रक्ष॑साम् ।
 अनु॑पलाभायेत्यनु॑प - ला॒भा॒य । एति॑ । सोम॑म् । द॒द॒ते ।

TS 6.3.2.3

TS 6.3.2.3

Samhita Paata

आ ग्रा॒व्ण॒ आ वा॑य॒व्या॑न्या द्रो॒णक॑ल॒शमु॑त् पत्नी॒मा न॑य॒न्त्यन्व॑ना॒सि प्र॑ वर्त॒यन्ति॑ याव॑दे॒वास्या॑स्ति॒
 तेन॑ स॒ह सु॑व॒र्गं लो॒कमे॑ति॒ नय॑व॒त्यर्चा॑ऽऽग्री॒द्धे जु॑होति सु॒वर्ग॑स्य॒ लोक॑स्या॒भिनी॑त्यै ग्रा॒व्णो वा॑य॒व्यानि॑
 द्रो॒णक॑ल॒शमा॑ग्री॒द्ध उ॒प वा॑सयति॒ वि ह्ये॒नं तैर्गृ॑ह्यते॒ यथ् स॒होप॑वा॒सये॑-द॒पुवा॑येत॒ सौम्य॑र्चा प्र पा॑दयति॒
 स्वयै॑- [ ]

Pada Paata

एति॑ । ग्रा॒व्णः । एति॑ । वा॒य॒व्या॑नि । एति॑ । द्रो॒णक॑ल॒शमि॑ति॒ द्रो॒ण - क॑ल॒शम् । उ॒दि॒ति
 । प॒त्नी॑म् । एति॑ । न॒य॒न्ति॑ । अ॒न्वि॒ति॑ । अ॒ना॒सि । प्रे॒ति॑ । वर्त॒यन्ति॑ । याव॑त् । ए॒व
 । अ॒स्य॒ । अ॒स्ति॑ । तेन॑ । स॒ह । सु॒वर्ग॑मिति॑ सुवः - गम् । लो॒कम् । ए॒ति॑ । नय॑व॒त्येति॑
 नय॑ - व॒त्या । ऋ॒चा । आ॒ग्री॒द्ध इ॒त्याग्नि॑ - इ॒द्धे । जु॑होति॒ । सु॒वर्ग॑स्येति॑ सुवः - ग॒स्य॑ ।

लोकस्य॑ । अ॒भिनी॑त्या इत्य॒भि-नी॑त्यै । ग्राव॑णः । वा॒य॒व्या॑नि । द्रो॒ण॒क॒ल॒शमि॑तिं द्रो॒ण॒क॒ल॒शम् ।
 । आ॒ग्नी॒द्ध इ॒त्याग्नि॑ - इ॒द्धे । उ॒पेति॑ । वा॒स॒य॒ति । वी॒तिं । हि । ए॒नम् । तैः । गृ॒ह्ण॑ते । यत् ।
 सह । उ॒प॒वा॒स॒ये॒दित्यु॑प - वा॒स॒येत् । अ॒पु॒वा॒येत॑ । सौ॒म्य । ऋ॒चा । प्रे॒तिं । पा॒द॒य॒ति । स्व॒या॑ ।

TS 6.3.2.4

TS 6.3.2.4

Samhita Paata

-वैनं॑ दे॒वता॑या प्र पा॒द॒य॒त्यदि॑त्याः स॒दोऽस्य॑दि॒त्याः स॒द आ सी॒दे॒त्याह॑ यथा॒य॒जु॒रे॒वैत॑द्-य॒ज॑मानो
 वा ए॒तस्य॑ पु॒रा गो॒प्ता भ॑वत्येष वो दे॒व स॒वित॑ः सोम॒ इत्या॑ह स॒वितृ॑प्रसूत ए॒वैनं॑ दे॒वता॑भ्यः सं
 प्रय॑च्छत्येतत् त्व॒ सोम॑ दे॒वो दे॒वानु॑पा॒गा इत्या॑ह दे॒वो ह्येष॑ सन्- [ ]

Pada Paata

ए॒व । ए॒नम् । दे॒वता॑या । प्रे॒तिं । पा॒द॒य॒ति । अ॒दि॒त्याः । स॒दः । अ॒सि॒ । अ॒दि॒त्याः । स॒दः
 । ए॒तिं । सी॒द्ध । इ॒तिं । आ॒ह । य॒था॒य॒जु॒रिति॑ यथा-य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । य॒ज॑मानः । वै ।
 ए॒तस्य॑ । पु॒रा । गो॒प्ता । भ॒वति॑ । ए॒षः । वः । दे॒व । स॒वित॑ः । सोमः॑ । इ॒तिं । आ॒ह ।
 स॒वितृ॑प्रसूत इति॑ स॒वितृ॑-प्रसूतः । ए॒व । ए॒नम् । दे॒वता॑भ्यः । सम् । प्रे॒तिं । य॒च्छति॑ । ए॒तत् ।
 त्वम् । सोम॑ । दे॒वः । दे॒वान् । उ॒पेति॑ । अ॒गाः । इ॒तिं । आ॒ह । दे॒वः । हि । ए॒षः । स॒न् ।

TS 6.3.2.5

TS 6.3.2.5

Samhita Paata

देवानुपैतीदमहं मनुष्यो मनुष्यानित्याह मनुष्यो(1) ह्येष सन् मनुष्यानुपैति यदेतद् यजुर्न ब्रूयादप्रजा
अपशुर्यजमानः स्यात् सह प्रजया सह रायस्पोषेणेत्याह प्रजयैव पशुभिः सहेमं लोकमुपावर्तते नमो
देवेभ्य इत्याह नमस्कारो हि देवानां स्वधा पितृभ्य इत्याह स्वधाकारो हि- [ ]

Pada Paata

देवान् । उपैतीत्युप - एति । इदम् । अहम् । मनुष्यः । मनुष्यान् । इति । आह । मनुष्यः
। हि । एषः । सन् । मनुष्यान् । उपैतीत्युप - एति । यत् । एतत् । यजुः । न । ब्रूयात्
। अप्रजा इत्यप्र - जाः । अपशुः । यजमानः । स्यात् । सह । प्रजयेति प्र - जया । सह ।
रायः । पोषेण । इति । आह । प्रजयेति प्र - जया । एव । पशुभिरिति पशु-भिः । सह ।
इमम् । लोकम् । उपावर्तते इत्युप - आवर्तते । नमः । देवेभ्यः । इति । आह । नमस्कार
इति नमः - कारः । हि । देवानाम् । स्वधेति स्व - धा । पितृभ्य इति पितृ - भ्यः । इति
। आह । स्वधाकार इति स्वधा - कारः । हि ।

TS 6.3.2.6

TS 6.3.2.6

Samhita Paata

पितृणामिदमहं निर्वरुणस्य पाशादित्याह वरुणपाशादेव निर्मुच्यते ऽग्रे व्रतपत आत्मनः पूर्वा
 तनूरादेयेत्याहुः को हि तद्वेदु यद् वसीयान्थ स्वे वशे भूते पुनर्वा ददाति न वेति ग्रावाणो वै
 सोमस्य राज्ञो मलिमुसेना य एवं विद्वान् ग्राव्ण आग्नीद्ध उपवासयति नैनं मलिमुसेना विन्दति ( ) ॥

Pada Paata

पितृणाम् । इदम् । अहम् । निरिति । वरुणस्य । पाशात् । इति । आह । वरुणपाशादिति
 वरुण - पाशात् । एव । निरिति । मुच्यते । अग्रे । व्रतपत इति व्रत - पते । आत्मनः । पूर्वा
 । तनूः । आदेयेत्या - देया । इति । आहुः । कः । हि । तत् । वेद । यत् । वसीयान् ।
 स्वे । वशे । भूते । पुनः । वा । ददाति । न । वा । इति । ग्रावाणः । वै । सोमस्य ।
 राज्ञः । मलिमुसेनेति मलिमु - सेना । यः । एवम् । विद्वान् । ग्राव्णः । आग्नीद्ध इत्याग्नि -
 इद्धे । उपवासयतीत्युप - वासयति । न । एनम् । मलिमुसेनेति मलिमु - सेना । विन्दति ( ) ॥

TS 6.3.3.1

TS 6.3.3.1

Samhita Paata

वैष्णव्यर्चा हुत्वा यूपमच्छैति वैष्णवो वै देवतया यूपः स्वयैवैनं देवतया ऽच्छैत्यत्यन्यानां
 नान्या-नुपागामित्याहाति ह्यन्यानेति नान्या-नुपैत्यर्वात्त्वा परैरविदं पुरोऽवरैरित्याहार्वागध्येनं परैर्विन्दति

प॒रोऽव॑रै॒स्तं त्वां जु॑षे- [ ]

Pada Paata

वै॒ष्ण॒व्या । ऋ॒चा । हु॒त्वा । यू॒पम् । अ॒च्छ । ए॒ति । वै॒ष्ण॒वः । वै । दे॒वत॑या । यू॒पः ।
 । स्व॒या । ए॒व । ए॒नम् । दे॒वत॑या । अ॒च्छ । ए॒ति । अ॒तीति॑ । अ॒न्यान् । अ॒गाम् ।
 न । अ॒न्यान् । उ॒पेति॑ । अ॒गाम् । इति॑ । आ॒ह । अ॒तीति॑ । हि । अ॒न्यान् । ए॒ति ।
 न । अ॒न्यान् । उ॒पैतीत्यु॑प-ए॒ति । अ॒र्वाक् । त्वा । प॒रैः । अ॒वि॒दुम् । प॒रः । अ॒वरैः ।
 इति॑ । आ॒ह । अ॒र्वाक् । हि । ए॒नम् । प॒रैः । वि॒न्दति॑ । प॒रः । अ॒वरैः । तम् । त्वा । जु॑षे ।

TS 6.3.3.2

TS 6.3.3.2

Samhita Paata

वै॒ष्ण॒वं दे॒वय॑ज्याया॒ इत्या॑ह दे॒वय॑ज्यायै ह्ये॒नं जु॑षते दे॒वस्त्वा॑ सवि॒ता म॒द्भान॑त्तिवत्या॒ह तेज॑सै॒वैन॑-
 मन्॒त्तयो॑ष॒धे त्रा॑य॒स्वैन॑ः स्व॒र्धिते॑ मै॒नः हि॒ःसी॒रित्या॑ह वज्रो॒ वै स्व॒र्धितिः॑ शान्त्यै स्व॒र्धिते॑वृ॒क्षस्य॑
 बि॒भ्यतः॑ प्र॒थमे॑न॒ शक॑लेन स॒ह तेजः॑ प॒रा प॑तति॒ यः प्र॑थ॒मः शक॑लः प॒राप॑तेत् तम॒प्या हरे॑थ्
 स॒तेज॑स- [ ]

Pada Paata

वै॒ष्ण॒वम् । दे॒वय॑ज्याया॒ इति॑ दे॒व - य॒ज्यायै॑ । इति॑ । आ॒ह । दे॒वय॑ज्याया॒ इति॑ दे॒व-य॒ज्यायै॑ । हि

। ए॒न॒म् । जु॒ष॒ते॑ । दे॒वः । त्वा॒ । स॒वि॒ता । म॒द्धा॑ । अ॒न॒क्तु॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । तेज॑सा । ए॒व ।
 ए॒न॒म् । अ॒न॒क्ति॑ । ओष॑धे । त्राय॑स्व । ए॒न॒म् । स्व॒धि॒त॒ इति॑ स्व॒-धि॒ते॑ । मा । ए॒न॒म् । हि॒ःसीः॑
 । इति॑ । आ॒ह॒ । व॒ज्रः । वै । स्व॒धि॒ति॒रिति॑ स्व - धि॒तिः॑ । शान्त्यै॑ । स्व॒धि॒ते॒रिति॑ स्व - धि॒तेः॑
 । वृ॒क्षस्य॑ । बि॒भ्य॑तः । प्र॒थ॒मेन॑ । श॒क॒लेन॑ । स॒ह॒ । तेजः॑ । पे॒रेति॑ । पु॒त॒ति॑ । यः । प्र॒थ॒मः ।
 श॒क॒लः । पु॒रा॒प॒ते॒रिति॑ प॒रा - प॒तेत् । तम् । अ॒पि॑ । ए॒ति॑ । ह॒रेत् । स॒तेज॑स॒मिति॑ स - तेज॑सम् ।

TS 6.3.3.3

TS 6.3.3.3

Samhita Paata

-मे॒वैन॒मा ह॑रती॒मे वै लो॒का यू॒पात् प्र॒य॒तो बि॑भ्यति॒ दि॒व॒म॒ग्रेण॑ मा ले॒खी॒र॒न्त॒रि॒क्षं म॒द्धये॑न् मा
 हि॒ःसी॒रि॒त्या॒है॒भ्य ए॒वैनं॑ लो॒के॒भ्यः श॒म॒य॒ति व॒न॑स्प॒ते श॒त॒व॒ल् शो॒ वि रो॒हे॒त्या॒व॒श्च॒ने जु॒होति॑ तस्मा॑-
 दा॒व॒श्च॒नाद्-वृ॒क्षाणां॑ भू॒याश्स॑ उ॒त्ति॑ष्ठन्ति स॒हस्र॑व॒ल् शा॒ वि व॒यः रु॒हे॒मे॒त्या॒हा- ऽऽ*शि॒ष॒मे॒वैता॒मा शा॒स्ते
 ऽन॑क्ष॒सङ्गं॑ [ ]

Pada Paata

ए॒व । ए॒न॒म् । ए॒ति॑ । ह॒र॒ति॑ । इ॒मे । वै । लो॒काः । यू॒पात् । प्र॒य॒त॒ इति॑ प्र - य॒तः ।
 बि॒भ्य॒ति॑ । दि॒व॒म् । अ॒ग्रेण॑ । मा । ले॒खीः॑ । अ॒न्त॒रि॒क्षम् । म॒द्धये॑न् । मा । हि॒ःसीः॑ ।
 इति॑ । आ॒ह॒ । ए॒भ्यः॑ । ए॒व । ए॒न॒म् । लो॒के॒भ्यः॑ । श॒म॒य॒ति॑ । व॒न॑स्प॒ते । श॒त॒व॒ल् श॒ इति॑
 श॒त - व॒ल् शः॑ । वी॒ति॑ । रो॒ह॒ । इति॑ । आ॒व॒श्च॒न॒ इत्या॑ - व॒श्च॒ने । जु॒होति॑ । तस्मा॑त् ।

आ॒ब्रश्च॑ना॒दित्या॑ - ब्रश्च॑नात् । वृ॒क्षाणा॑म् । भू॒याश्सः॑ । उ॒दिति॑ । ति॒ष्ठन्ति॑ । स॒हस्र॑वल्.शा॒ इति॑
स॒हस्र॑ - वल्.शाः॑ । वी॒ति॑ । व॒यम् । रु॒हेम् । इति॑ । आ॒ह । आ॒शिष॑मित्या॑-शिष॑म् । ए॒व ।
ए॒ताम् । ए॒ति॑ । शा॒स्ते । अ॒नक्ष॑सङ्ग॒मित्य॑नक्ष - स॒ङ्गम् ।

TS 6.3.3.4

TS 6.3.3.4

Samhita Paata

वृ॒श्चेद्-य॑दक्ष॒सङ्ग॑ वृ॒श्चेद॑ध॒ईषं॑ य॒जमान॑स्य प्र॒मायु॑कः स्या॒द्यं का॒मये॑ताप्रतिष्ठितः स्या॒दित्या॑रो॒हं तस्मै॑
वृ॒श्चेदेष॑ वै व॒नस्प॑तीना॒-मप्र॑तिष्ठितोऽप्रतिष्ठित ए॒व भ॑वति॒ यं का॒मये॑ताप॒शुः स्या॒दित्य॑प॒र्णं तस्मै॑ शु॒ष्काग्रं॑
वृ॒श्चेदेष॑ वै व॒नस्प॑तीना॒-मप॑श॒व्योऽप॑शु॒रेव॑ भ॑वति॒ यं का॒मये॑त प॒शुमान्थ॑ स्या॒दिति॑ बहु॒पर्णं॑ तस्मै॑
बहु॒शाखं॑ वृ॒श्चेदेष॑ वै- [ ]

Pada Paata

वृ॒श्चेत् । यत् । अ॒क्षस॒ङ्ग॒मित्य॑क्ष - स॒ङ्गम् । वृ॒श्चेत् । अ॒ध॒ईष॑मित्य॒धः - ई॒षम् । य॒जमान॑स्य ।
प्र॒मायु॑क॒मिति॑ प्र॒मायु॑कम् । स्या॒त् । यम् । का॒मये॑त । अ॒प्रति॑ष्ठित॒ इत्य॑प्रति - स्थि॒तः । स्या॒त् ।
इति॑ । आ॒रोह॑मित्या॑ - रो॒हम् । तस्मै॑ । वृ॒श्चेत् । ए॒षः । वै । व॒नस्प॑तीनाम् । अ॒प्रति॑ष्ठित॒ इत्य॑प्रति
- स्थि॒तः । अ॒प्रति॑ष्ठित॒ इत्य॑प्रति - स्थि॒तः । ए॒व । भ॑वति॒ । यम् । का॒मये॑त । अ॒प॒शुः । स्या॒त् ।
इति॑ । अ॒पर्ण॑म् । तस्मै॑ । शु॒ष्काग्र॑मिति॒ शुष्कं॑ - अ॒ग्रम् । वृ॒श्चेत् । ए॒षः । वै । व॒नस्प॑तीनाम्
। अ॒प॒श॒व्यः । अ॒प॒शुः । ए॒व । भ॑वति॒ । यम् । का॒मये॑त । प॒शुमा॑निति॒ पशु॑ - मा॒न् । स्या॒त् ।

इति॑ । बहु॒पु॒र्णमि॑ति बहु - पु॒र्णम् । तस्मै॑ । बहु॒शा॒खमि॑ति बहु - शा॒खम् । वृ॒श्चेत् । ए॒षः । वै ।

TS 6.3.3.5

TS 6.3.3.5

Samhita Paata

वन॒स्पती॑नां प॒श॒व्यः प॒शु॒माने॑व भ॒वति॑ प्रति॒ष्ठितं॑ वृ॒श्चेत् प्रति॒ष्ठाका॑मस्यै॒ष वै वन॒स्पती॑नां प्रति॒ष्ठितो॑ यः
स॒मे भू॒म्यै स्वा॑द्योने॒ रूढः॑ प्रत्ये॒व ति॑ष्ठति॒ यः प्र॒त्यङ्प॑नतस्तं वृ॒श्चेत् स हि मे॑धम॒भ्युप॑नतः पञ्चा॒रन्ति॑
तस्मै॑ वृ॒श्चेद्यं॑ का॒मये॒तोपै॑नमु॒त्तरो॑ य॒ज्ञो न॑मेदि॒ति पञ्चा॑क्षरा प॒ङ्क्तिः पा॒ङ्क्तो य॒ज्ञ उपै॑नमु॒त्तरो॑ य॒ज्ञो- [ ]

Pada Paata

वन॒स्पती॑नाम् । प॒श॒व्यः । प॒शु॒मानि॑ति प॒शु - मान् । ए॒व । भ॒वति॑ । प्रति॒ष्ठित॒मिति॑ प्रति -
स्थि॒तम् । वृ॒श्चेत् । प्र॒ति॒ष्ठाका॑मस्येति॑ प्रति॒ष्ठा- का॑मस्य । ए॒षः । वै । वन॒स्पती॑नाम् । प्रति॒ष्ठित॒
इति॑ प्रति - स्थि॒तः । यः । स॒मे । भू॒म्यै । स्वात् । योनेः॑ । रूढः॑ । प्रती॑ति । ए॒व ।
ति॒ष्ठति॑ । यः । प्र॒त्यङ् । उप॑नत इत्युप॑-नतः । तम् । वृ॒श्चेत् । सः । हि । मे॑धम् । अ॒भीति॑
। उप॑नत इत्युप॑ - नतः । पञ्चा॒रन्ति॑मिति॑ पञ्च- अ॒रन्ति॑म् । तस्मै॑ । वृ॒श्चेत् । यम् । का॒मये॑त
। उपे॑ति । ए॒नम् । उत्त॑र इत्युत् - तः । य॒ज्ञः । न॑मेत् । इति॑ । पञ्चा॑क्षरेति॑ पञ्च-आ॒क्षरा॑
। प॒ङ्क्तिः । पा॒ङ्क्तः । य॒ज्ञः । उपे॑ति । ए॒नम् । उत्त॑र इत्युत् - तः । य॒ज्ञः ।

TS 6.3.3.6

TS 6.3.3.6

Samhita Paata

नमति षडरत्निं प्रतिष्ठाकामस्य षड्वा ऋतव ऋतुष्वेव प्रति तिष्ठति सप्तारत्निं पशुकामस्य सप्तपदा शक्रैरी पशवः शक्रैरी पशून्नेवाव रुन्धे नवारत्निं तेजस्कामस्य त्रिवृता स्तोमेन सम्मितं तेजस्त्रिवृत तेजस्व्येव भवत्येकादशारत्नि-मिन्द्रियकाम-स्यैकादशाक्षरा त्रिष्टुगिन्द्रियं त्रिष्टुगिन्द्रियाव्येव भवति पञ्चदशारत्निं भ्रातृव्यवतः पञ्चदशो वज्रो भ्रातृव्याभिभूत्यै सप्तदशारत्निं प्रजाकामस्य सप्तदशः प्रजापतिः प्रजापतेरास्या ( ) एकविंशत्यरत्निं प्रतिष्ठाकाम-स्यैकविंशः स्तोमानां प्रतिष्ठा प्रतिष्ठित्या अष्टाश्रिर्भवत्यष्टाक्षरा गायत्री तेजो गायत्री गायत्री यश्मुखं तेजसैव गायत्रिया यश्मुखेन संमितः ॥

Pada Paata

नमति । षडरत्निमिति षट् - अरत्निम् । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा- कामस्य । षट् । वै । ऋतवः । ऋतुषु । एव । प्रतीतिं । तिष्ठति । सप्तारत्निमिति सप्त - अरत्निम् । पशुकामस्येति पशु - कामस्य । सप्तपदेति सप्त-पदा । शक्रैरी । पशवः । शक्रैरी । पशून् । एव । अवेति । रुन्धे । नवारत्निमिति नव - अरत्निम् । तेजस्कामस्येति तेजः - कामस्य । त्रिवृतेति त्रि - वृता । स्तोमेन । सम्मितमिति सं - मितम् । तेजः । त्रिवृदिति त्रि - वृत । तेजस्वी । एव । भवति । एकादशारत्निमित्येकादश-अरत्निम् । इन्द्रियकामस्येतीन्द्रिय-कामस्य । एकादशाक्षरेत्येकादश - अक्षरा । त्रिष्टुक् । इन्द्रियम् । त्रिष्टुक् । इन्द्रियावी । एव । भवति । पञ्चदशारत्निमिति पञ्चदश - अरत्निम् । भ्रातृव्यवत इति भ्रातृव्य - वतः । पञ्चदश इति पञ्च - दशः । वज्रः । भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य - अभिभूत्यै । सप्तदशारत्निमिति सप्तदश - अरत्निम् । प्रजाकामस्येति प्रजा - कामस्य । सप्तदश इति सप्त - दशः । प्रजापतिरिति

प्रजा-पतिः । प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । आस्यै ( ) । एकविंशत्यरत्निमित्येकविंशति -
 अरत्निम् । प्रतिष्ठाकामस्येति प्रतिष्ठा - कामस्य । एकविंश इत्येक - विंशः । स्तोमानाम्
 । प्रतिष्ठेति प्रति - स्था । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै । अष्टाश्रिरित्यष्टा - अश्रिः ।
 भवति । अष्टाक्षरेत्यष्टा - अक्षरा । गायत्री । तेजः । गायत्री । गायत्री । यज्ञमुखमिति यज्ञ
 - मुखम् । तेजसा । एव । गायत्रिया । यज्ञमुखेनेति यज्ञ - मुखेन । संमित इति सं - मितः ॥

TS 6.3.4.1

TS 6.3.4.1

Samhita Paata

पृथिव्यै त्वाऽन्तरिक्षाय त्वा दिवे त्वेत्याहैभ्य एवैनं लोकेभ्यः प्रोक्षति पराञ्च प्रोक्षति पराडिव हि
 सुवर्गो लोकः क्रूरमिव वा एतत् करोति यत् खनत्यपोऽव नयति शान्त्यै यवमतीरव नयत्यूर्ग्वै
 यवो यजमानेन यूपः संमितो यावानेव यजमान-स्तावती-मेवास्मि-न्नूर्जं दधाति- [ ]

Pada Paata

पृथिव्यै । त्वा । अन्तरिक्षाय । त्वा । दिवे । त्वा । इति । आह । एभ्यः । एव । एनम्
 । लोकेभ्यः । प्रेति । उक्षति । पराञ्चम् । प्रेति । उक्षति । पराड् । इव । हि । सुवर्ग
 इति सुवः-गः । लोकः । क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । खनति । अपः ।
 अवेति । नयति । शान्त्यै । यवमतीरिति यव-मतीः । अवेति । नयति । ऊर्क् । वै । यवः
 । यजमानेन । यूपः । संमित इति सं - मितः । यावान् । एव । यजमानः । तावतीम् ।

ए॒व । अ॒स्मिन् । ऊ॒र्जम् । द॒धाति॑ ।

TS 6.3.4.2

TS 6.3.4.2

Samhita Paata

पितॄ॑णां स॒दन॑म॒सीति॑ ब॒रु॒हि॒र॒व॑ स्तृणाति पितृदे॒व॒त्यो॑(१)॒ ह्येत॑द्-यन्नि॒खात॑ं यद्-ब॒रु॒हि॒र॒न॑व॒स्तीर्य॑
मि॒नु॒यात् पितृ॑दे॒व॒त्यो॑ नि॒खातः॑ स्याद् ब॒रु॒हि॒र॒व॑स्तीर्य॑ मि॒नो॒त्य॒स्यामे॒वैनं॑ मि॒नोति॑ यू॒प॒श॒क॒ल॒मवा॑स्यति
स॒तेज॑स॒मेवैनं॑ मि॒नोति॑ दे॒व॒स्त्वा॑ स॒वि॒ता म॒द्धा॑ऽन॒त्ति॒व॒त्याह॑ तेज॑सै॒वैन॑म॒न॒क्ति॑ सु॒पि॒प्प॒ला॒भ्य॒-स्त्वौष॑धी॒भ्य॒
इति॑ च॒षालं॑ प्रति॒- [ ]

Pada Paata

पि॒तृ॒णा॒म् । स॒दन॑म् । अ॒सि॒ । इति॑ । ब॒रु॒हिः । अ॒वेति॑ । स्तृ॒णा॒ति॒ । पि॒तृ॒दे॒व॒त्य॑मि॒ति॑ पि॒तृ -
दे॒व॒त्य॑म् । हि॒ । ए॒तत् । यत् । नि॒खा॒त॒मि॒ति॑ नि - खा॒त॒म् । यत् । ब॒रु॒हिः । अ॒न॑व॒स्ती॒र्येत्य॑न॒व
- स्ती॒र्य॑ । मि॒नु॒यात् । पि॒तृ॒दे॒व॒त्य॑ इति॑ पि॒तृ॒दे॒व॒त्यः॑ । नि॒खा॒त॒ इति॑ नि॒खा॒तः॑ । स्या॒त् । ब॒रु॒हिः
। अ॒व॒स्ती॒र्येत्य॑व - स्ती॒र्य॑ । मि॒नो॒ति॒ । अ॒स्या॒म् । ए॒व । ए॒न॒म् । मि॒नो॒ति॒ । यू॒प॒श॒क॒ल॒मि॒ति॑
यू॒प - श॒क॒ल॒म् । अ॒वेति॑ । अ॒स्य॒ति॒ । स॒तेज॑स॒मि॒ति॑ स - तेज॑स॒म् । ए॒व । ए॒न॒म् । मि॒नो॒ति॒ ।
दे॒वः । त्वा॒ । स॒वि॒ता । म॒द्धा॑ । अ॒न॒क्तु॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । तेज॑सा । ए॒व । ए॒न॒म् । अ॒न॒क्ति॑
। सु॒पि॒प्प॒ला॒भ्य॒ इति॑ सु॒पि॒प्प॒ला॒भ्यः॑ । त्वा॒ । ओष॑धी॒भ्य॒ इत्योष॑धि - भ्यः॒ । इति॑ । च॒षाल॑म्
। प्रतीति॑ ।

TS 6.3.4.3

TS 6.3.4.3

Samhita Paata

मुञ्चति तस्माच्छीरुषत ओषधयः फलं गृह्णन्त्यनक्ति तेजो वा आज्यं यजमानेनाग्निष्ठाऽग्निः संमिता
यदग्निष्ठा-मग्निमनक्ति यजमानमेव तेजसा ऽनक्त्यान्त-मनक्त्यान्तमेव यजमानं तेजसानक्ति सर्वतः
परि मृशत्यपरिवर्ग-मेवास्मिन् तेजो दधात्युद् दिवस् स्तभानाऽन्तरिक्षं पृणेत्याहैषां लोकानां विधृत्यै
वैष्णव्यर्चा- [ ]

Pada Paata

मुञ्चति । तस्मात् । शीरुषतः । ओषधयः । फलम् । गृह्णन्ति । अनक्ति । तेजः । वै
। आज्यम् । यजमानेन । अग्निष्ठेत्यग्नि-स्था । अग्निः । संमितेति सं - मिता । यत् ।
अग्निष्ठामित्यग्नि-स्थाम् । अग्निम् । अनक्ति । यजमानम् । एव । तेजसा । अनक्ति ।
आन्तमित्या - अन्तम् । अनक्ति । आन्तमित्या - अन्तम् । एव । यजमानम् । तेजसा ।
अनक्ति । सर्वतः । परीति । मृशति । अपरिवर्गमित्यपरि - वर्गम् । एव । अस्मिन् । तेजः
। दधाति । उदिति । दिवम् । स्तभान् । एति । अन्तरिक्षम् । पृण । इति । आह । एषाम्
। लोकानाम् । विधृत्या इति वि - धृत्यै । वैष्णव्या । ऋचा ।

TS 6.3.4.4**TS 6.3.4.4****Samhita Paata**

कल्पयति वैष्णवो वै देवतया यूपः स्वयैवैनं देवतया कल्पयति द्वाभ्यां कल्पयति द्विपाद् यजमानः
 प्रतिष्ठित्यै यं कामयेत् तेजसैनं देवताभिरिन्द्रियेण व्यर्द्धयेय-मित्यग्निष्ठां तस्याश्रि-माहवनीयादित्थं
 वेत्थं वाऽति नावयेत् तेजसैवैनं देवताभिरिन्द्रियेण व्यर्द्धयति यं कामयेत् तेजसैनं देवताभिरिन्द्रियेण
 समर्द्धयेयमित्य- [ ]

Pada Paata

कल्पयति । वैष्णवः । वै । देवतया । यूपः । स्वया । एव । एनम् । देवतया । कल्पयति
 । द्वाभ्याम् । कल्पयति । द्विपादिति द्वि - पात् । यजमानः । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै
 । यम् । कामयेत् । तेजसा । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण । वीति । अर्द्धयेयम् । इति
 । अग्निष्ठामित्यग्नि - स्थाम् । तस्य । अश्रिम् । आहवनीयादित्या-हवनीयात् । इत्थम् । वा
 । इत्थम् । वा । अतीति । नावयेत् । तेजसा । एव । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण ।
 वीति । अर्द्धयति । यम् । कामयेत् । तेजसा । एनम् । देवताभिः । इन्द्रियेण । समिति
 । अर्द्धयेयम् । इति ।

TS 6.3.4.5

TS 6.3.4.5

Samhita Paata

-अ॒ग्नि॒ष्ठां तस्या॑श्रि॒माह॒वनी॑ये॒न् सं मि॑नुया॒त् तेज॑सै॒वैनं॑ दे॒वता॑भि॒रिन्द्रि॑ये॒ण सम॑र्द्धयति॒ ब्रह्म॑व॒निं त्वा॑
क्ष॒त्रव॑नि॒मित्या॑ह॒ यथा॑य॒जुरे॒वैतत् परि॑ व्य॒यत्यू॒र्वै र॑श॒ना य॑ज॒माने॑न् यूपः॒ संमि॑तो॒ यज॑मान॒मेवो॑र्जा
सम॑र्द्धयति॒ नाभि॑दु॒घ्रे परि॑ व्य॒यति॒ नाभि॑दु॒घ्न ए॒वास्मा॑ ऊ॒र्जं द॑धाति॒ तस्मा॑न्नाभि॑दु॒घ्न ऊ॒र्जा भु॑ञ्जते॒ यं
का॒मये॑तो॒र्जेन॑- [ ]

Pada Paata

अ॒ग्नि॒ष्ठा॒मि॒त्य॒ग्नि॑ - स्था॒म् । तस्य॑ । अ॒श्रि॑म् । आ॒ह॒व॒नी॒ये॒ने॒त्या॑ - ह॒व॒नी॒ये॒न॑ । स॒मि॒ति॑ । मि॑नुया॒त्
। तेज॑सा । ए॒व । ए॒न॒म् । दे॒वता॑भिः । इ॒न्द्रि॒ये॒ण॑ । स॒मि॒ति॑ । अ॒र्द्ध॒य॒ति॑ । ब्रह्म॑व॒नि॒मि॒ति॑
ब्रह्म॑ - व॒नि॑म् । त्वा॒ । क्ष॒त्र॒व॒नि॒मि॒ति॑ क्ष॒त्र॒-व॒नि॑म् । इति॑ । आ॒ह॒ । य॒था॒य॒जु॒रि॒ति॑ य॒था॒-य॒जुः
। ए॒व । ए॒तत् । प॒री॒ति॑ । व्य॒य॒ति॑ । ऊ॒र्क् । वै । र॒श॒ना॑ । य॑ज॒माने॑न । यूपः॒ । संमि॑त॒
इति॑ सं॒-मि॑तः । य॑ज॒मान॑म् । ए॒व । ऊ॒र्जा॑ । स॒मि॒ति॑ । अ॒र्द्ध॒य॒ति॑ । ना॒भि॒दु॒घ्न इति॑ नाभि॑ -
दु॒घ्रे । प॒री॒ति॑ । व्य॒य॒ति॑ । ना॒भि॒दु॒घ्न इति॑ नाभि॑ - दु॒घ्रे । ए॒व । अ॒स्मै॑ । ऊ॒र्ज॑म् । द॒धा॒ति॑
। तस्मा॑त् । ना॒भि॒दु॒घ्न इति॑ नाभि॑ - दु॒घ्रे । ऊ॒र्जा॑ । भु॑ञ्जते॒ । यम् । का॒मये॑त । ऊ॒र्जा॑ । ए॒न॒म् ।

TS 6.3.4.6

TS 6.3.4.6

Samhita Paata

व्य॑र्द्धये॒य-मि॒त्यूर्द्धा॑ वा॒ तस्यावा॑चीं॒ वाऽवो॑हेदूर्जे॒वैनं॑ व्य॑र्द्धयति॒ यदि॑ का॒मये॑त॒ वर॑षुकः॒ पर्जन्यः॑
स्या॒दित्य॑-वा॑ची॒मवो॑हेद् वृ॒ष्टिमे॒व नि य॑च्छति॒ यदि॑ का॒मये॑तावर॑षुकः॒ स्या॒दित्यूर्द्धा॑मुद॒हेद् वृ॒ष्टिमे॒वोद्
य॑च्छति॒ पितॄ॑णां॒ निखा॑तं॒ मनु॑ष्या॒णामूर्द्धं॑ निखा॑ता॒दा र॑शनाया॒ ओष॑धीनाः॒ रश॑ना॒ विश्वे॑षां- [ ]

Pada Paata

वी॒तिं । अ॒र्द्धये॒यम् । इति॑ । ऊ॒र्ध्वाम् । वा॒ । तस्य॑ । अवा॑चीम् । वा॒ । अवे॑तिं ।
ऊ॒हेत् । ऊ॒र्जा । ए॒व । ए॒नम् । वी॒तिं । अ॒र्द्धय॑ति । यदि॑ । का॒मये॑त । वर॑षुकः ।
पर्ज॑न्यः । स्या॒त् । इति॑ । अवा॑चीम् । अवे॑तिं । ऊ॒हेत् । वृ॒ष्टिम् । ए॒व । नी॒तिं । य॑च्छति॒
। यदि॑ । का॒मये॑त । अवर॑षुकः । स्या॒त् । इति॑ । ऊ॒र्ध्वाम् । उदि॑तिं । ऊ॒हेत् ।
वृ॒ष्टिम् । ए॒व । उदि॑तिं । य॑च्छति॒ । पि॒तॄणाम् । निखा॑तमि॒ति नि - खा॑तम् । म॒नु॒ष्या॒णाम्
। ऊ॒र्ध्वम् । निखा॑तादि॒ति नि - खा॑तात् । एति॑ । र॒शना॑याः । ओष॑धीनाम् । र॒शना॑ । विश्वे॑षां ।

TS 6.3.4.7

TS 6.3.4.7

Samhita Paata

देवानां॑मूर्द्धं॑ र॒श॒नाया॑ आ च॒षाला॑दिन्द्र॒स्य च॒षालं॑ सा॒द्भ्याना॑मतिरिक्तं॑ स वा ए॒ष सर्व॑दे॒वत्यो॑
यद्यूपो॑ यद्यूपं॑ मि॒नोति॑ सर्वा॑ ए॒व दे॒वताः॑ प्रीणाति॑ य॒ज्ञेन॑ वै दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् तेऽम॒न्यन्त॑
मनु॒ष्या नोऽन्वाभ॑विष्यन्तीति॑ ते यू॒पेन॑ योपयित्वा सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् तमृष॑यो यू॒पेनै॒वानु॑ प्राजा॑नन्
तद् यू॒पस्य॑ यू॒पत्व॑- [ ]

Pada Paata

दे॒वाना॑म् । ऊ॒र्ध्वम् । र॒श॒नायाः॑ । ए॒ति । च॒षाला॑त् । इन्द्र॒स्य । च॒षाल॑म् । सा॒द्भ्याना॑म्
। अति॑रिक्तमित्य॒ति - रि॒क्तम् । सः । वै । ए॒षः । सर्व॑दे॒वत्य॑ इति॑ सर्व॑दे॒वत्यः॑ । यत् ।
यू॒पः । यत् । यू॒पम् । मि॒नोति॑ । सर्वाः॑ । ए॒व । दे॒वताः॑ । प्री॒णाति॑ । य॒ज्ञेन॑ । वै ।
दे॒वाः । सु॒वर्गमि॑ति॒ सुवः-गम् । लो॒कम् । आ॒यन् । ते । अ॒म॒न्यन्त॑ । मनु॒ष्याः॑ । नः ।
अ॒न्वाभ॑विष्यन्तीत्य॒नु-आभ॑विष्यन्ति । इति॑ । ते । यू॒पेन॑ । यो॒पयि॑त्वा । सु॒वर्गमि॑ति॒ सुवः-गम्
। लो॒कम् । आ॒यन् । तम् । ऋष॑यः । यू॒पेन॑ । ए॒व । अनु॑ । प्रेति॑ । अ॒जा॒नन् । तत् ।
यू॒पस्य॑ । यू॒पत्वमि॑ति॒ यू॒प- त्वम् ।

TS 6.3.4.8

TS 6.3.4.8

Samhita Paata

यद् यू॒पं मि॒नोति॑ सु॒वर्गस्य॑ लो॒कस्य॑ प्र॒ज्ञा॑त्यै पु॒रस्ता॑न् मि॒नोति॑ पु॒रस्ता॑द्धि य॒ज्ञस्य॑ प्र॒ज्ञाय॑ते प्र॒ज्ञातः॑ हि

तद् यदतिपन्न आ॒हु॒रि॒दं का॒र्य॑मासी॒दिति॑ सा॒द्ध्या वै दे॒वा य॒ज्ञम॑त्य॒मन्य॑न्त॒ तान् य॒ज्ञो ना॑स्पृ॒शत् तान् यद् य॒ज्ञस्याति॑रि॒क्तमासी॑त् तद॑स्पृ॒शदति॑रि॒क्तं वा ए॒तद् य॒ज्ञस्य॑ यद॒ग्नाव॑ग्निं म॑थि॒त्वा प्र॒हर॑त्यति॑रि॒क्तमे॒त-
[ ]

Pada Paata

यत् । यू॒पम् । मि॒नोति॑ । सु॒वर्ग॑स्येति॑ सु॒वः - ग॒स्य॑ । लो॒कस्य॑ । प्र॒ज्ञा॑त्या इति॑ प्र - ज्ञा॒त्यै ।
पु॒रस्ता॑त् । मि॒नोति॑ । पु॒रस्ता॑त् । हि । य॒ज्ञस्य॑ । प्र॒ज्ञाय॑त् इति॑ प्र - ज्ञा॒यते॑ । अ॒प्र॒ज्ञा॒तमित्य॑प्र॒-
- ज्ञा॒तम् । हि । तत् । यत् । अति॑पन्न॒ इत्यति॑ - प॒न्ने । आ॒हुः । इ॒दम् । का॒र्यम् । आ॒सीत्
। इति॑ । सा॒द्ध्याः । वै । दे॒वाः । य॒ज्ञम् । अती॑ति । अ॒म॒न्य॑न्त॒ । तान् । य॒ज्ञः । न ।
अ॒स्पृ॒शत् । तान् । यत् । य॒ज्ञस्य॑ । अति॑रि॒क्तमित्य॑ति - रि॒क्तम् । आ॒सीत् । तत् । अ॒स्पृ॒शत्
। अति॑रि॒क्तमित्य॑ति - रि॒क्तम् । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञस्य॑ । यत् । अ॒ग्नौ । अ॒ग्निम् । म॑थि॒त्वा ।
प्र॒हर॑तीति॑ प्र - ह॒रति॑ । अति॑रि॒क्तमित्य॑ति - रि॒क्तम् । ए॒तत् ।

TS 6.3.4.9

TS 6.3.4.9

Samhita Paata

-द्यूप॑स्य॒ यदू॒र्द्धं च॒षाला॑त् तेषां॑ तद् भा॒ग॒धेयं॑ ताने॒व तेन॑ प्रीणाति॒ दे॒वा वै स॑श्स्थि॒ते सोमे॑ प्र सु॒चोऽह॑रन्
प्र यू॒पं ते॑ऽमन्यन्त॒ य॒ज्ञ्वेश॑सं॒ वा इ॒दं कु॑र्म॒ इति॑ ते प्र॒स्त॒रः सु॒चां नि॒ष्क्र॑य॒ण-म॑प॒श्यन्थ॑ स्व॒रुं यू॒पस्य॑
स॑श्स्थि॒ते सोमे॑ प्र प्र॒स्त॒रः ह॑रति॒ जु॒होति॑ स्व॒रुम॑य॒ज्ञ्वेश॑साय ॥

Pada Paata

यूप॑स्य । यत् । ऊ॒र्ध्वम् । च॒षाला॑त् । तेषा॑म् । तत् । भा॒ग॒धेय॑मिति॑ भा॒ग - धेय॑म् । तान् । ए॒व । तेन॑ । प्री॒णा॒ति । दे॒वाः । वै । स॒स्थि॑त् इति॑ सं-स्थि॑ते । सोमै॑ । प्रेति॑ । सु॒चः । अ॒हर॑न् । प्रेति॑ । यूप॑म् । ते । अ॒म॒न्य॒न्त । य॒ज्ञ॒वे॒श॒स॒मि॒ति॑ य॒ज्ञ - वे॒श॒स॒म् । वै । इ॒दम् । कु॒र्मः । इति॑ । ते । प्र॒स्तर॑मिति॑ प्र - स्तर॑म् । सु॒चाम् । नि॒ष्क्र॑य॒ण॒मि॒ति॑ निः - क्र॑य॒णम् । अ॒प॒श्य॑न् । स्वरु॑म् । यूप॑स्य । स॒स्थि॑त् इति॑ सं - स्थि॑ते । सोमै॑ । प्रेति॑ । प्र॒स्तर॑मिति॑ प्र-स्तर॑म् । ह॒र॑ति । जु॒हो॑ति । स्वरु॑म् । अ॒य॒ज्ञ॒वे॒श॒सा॒येत्य॑य॒ज्ञ-वे॒श॒सा॒य ॥

TS 6.3.5.1**TS 6.3.5.1****Samhita Paata**

सा॒ङ्ख्या॒ वै दे॒वा अ॒स्मिँ॒ल्लो॒क आ॑स॒न् नान्य॑त् किं च॒न मि॑षत् तेऽग्नि॑मे॒वाग्र॑ये मे॒धाया॑ ऽल॑भन्त॒ न ह्य॑न्यदा॒ल॒भ्य॑-म॒विन्द॑न् ततो॒ वा इ॒माः प्र॒जाः प्रा॒जाय॑न्त॒ यदु॒ग्राव॑ग्निं म॒थित्वा॑ प्र॒हर॑ति प्र॒जानां॑ प्र॒जन॑नाय॒ रु॒द्रो वा ए॒ष यदु॒ग्निर्य॑ज॒मानः॑ प॒शुर्य॑त् प॒शुमा॑ल॒भ्याग्निं॑ मन्थे॒द् रु॒द्राय॑ यज॒मान॑- [ ]

Pada Paata

सा॒ङ्ख्याः । वै । दे॒वाः । अ॒स्मिन् । लो॒के । आ॒सन् । न । अ॒न्यत् । किम् । च॒न ।

मिषत् । ते । अ॒ग्निम् । ए॒व । अ॒ग्नये॑ । मे॒धा॒य । ए॒ति । अ॒ल॒भ॒न्त । न । हि । अ॒न्यत् ।
 । आ॒ल॒भ्य॑मि॒त्या॑-ल॒भ्यम् । अ॒वि॒न्दन् । त॒तः । वै । इ॒माः । प्र॒जा इति॑ प्र - जाः । प्रेति॑ ।
 अ॒जा॒य॒न्त । यत् । अ॒ग्नौ । अ॒ग्निम् । म॒थित्वा । प्र॒हर॒तीति॑ प्र - हर॑ति । प्र॒जा॒ना॒मिति॑ प्र -
 जा॒ना॑म् । प्र॒ज॒न॒ना॒येति॑ प्र-ज॒न॒ना॒य । रु॒द्रः । वै । ए॒षः । यत् । अ॒ग्निः । य॒ज॑मानः । प॒शुः
 । यत् । प॒शुम् । आ॒ल॒भ्ये॒त्या॑ - ल॒भ्यम् । अ॒ग्निम् । म॒न्थे॑त् । रु॒द्राय॑ । य॒ज॑मानम् ।

TS 6.3.5.2

TS 6.3.5.2

Samhita Paata

-मपि दद्ध्यात् प्रमायुकः स्यादथो खल्वाहुग्निः सर्वा देवता हविरेतद्यत् पशुरिति यत् पशुमालभ्याग्निं
 मन्थति हव्यायैवाऽऽसन्नाय सर्वा देवता जनयत्युपाकृत्यैव मन्थ्यस्तन्नेवाऽऽलब्धं नेवानालब्ध-
 मग्नेर्जनित्रं मसीत्याहाग्नेर्ह्येतज्जनित्रं वृषणौ स्थ इत्याह वृषणौ- [ ]

Pada Paata

अपीति । द॒द्ध्यात् । प्र॒मा॒यु॒क॒ इति॑ प्र-मा॒यु॒कः । स्या॒त् । अ॒थो इति॑ । ख॒ल्व् । आ॒हुः ।
 अ॒ग्निः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । ह॒विः । ए॒तत् । यत् । प॒शुः । इति॑ । यत् । प॒शुम् ।
 आ॒ल॒भ्ये॒त्या॑-ल॒भ्यम् । अ॒ग्निम् । म॒न्थ॑ति । ह॒व्या॒य॑ । ए॒व । आ॒स॒न्ना॒ये॒त्या॑-स॒न्ना॒य॑ । सर्वाः॑ ।
 दे॒वताः॑ । ज॒न॒य॒ति॑ । उ॒पा॒कृ॒त्ये॒त्यु॒प॒ - आ॒कृ॒त्य॑ । ए॒व । म॒न्थ्यः॑ । तत् । न । इ॒व ।
 आ॒ल॒ब्ध॑मि॒त्या॑ - ल॒ब्ध॑म् । न । इ॒व । आ॒ल॒ब्ध॑मि॒त्या॑ - ल॒ब्ध॑म् । अ॒ग्नेः॑ । ज॒नि॒त्र॑म् । अ॒सि॑
 । इति॑ । आ॒ह॒ । अ॒ग्नेः॑ । हि । ए॒तत् । ज॒नि॒त्र॑म् । वृष॑णौ । स्थः॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । वृष॑णौ ।

TS 6.3.5.3

TS 6.3.5.3

Samhita Paata

ह्येता-वुर्वश्यस्यायु-रसीत्याह मिथुनत्वाय घृतेनाक्ते वृषणं दधाथामित्याह वृषणं ह्येते दधाते ये अग्निं गायत्रं छन्दोऽनु प्र जायस्वेत्याह छन्दोभिरेवैनं प्र जनयत्यग्रये मथ्यमानायानु ब्रूहीत्याह सावित्रीमृचमन्वाह सवितृप्रसूत एवैनं मन्थति जातायानु ब्रूहि- [ ]

Pada Paata

हि । एतौ । उर्वशी । असि । आयुः । असि । इति । आह । मिथुनत्वायेति मिथुन - त्वायं । घृतेन । अक्ते इति । वृषणम् । दधाथाम् । इति । आह । वृषणम् । हि । एते इति । दधाते इति । ये इति । अग्निम् । गायत्रम् । छन्दः । अनु । प्रेति । जायस्व । इति । आह । छन्दोभिरिति छन्दः - भिः । एव । एनम् । प्रेति । जनयति । अग्रये । मथ्यमानाय । अन्विति । ब्रूहि । इति । आह । सावित्रीम् । ऋचम् । अन्विति । आह । सवितृप्रसूत इति सवितृ-प्रसूतः । एव । एनम् । मन्थति । जातायं । अन्विति । ब्रूहि ।

TS 6.3.5.4

TS 6.3.5.4

Samhita Paata

प्रह्रियमाणाया॑नु ब्रूहीत्या॑ह काण्डे॑काण्ड ए॒वैनं॑ क्रियमा॑णे सम॑र्द्धयति गाय॑त्रीः सर्वा॑ अन्वा॑ह गाय॑त्रछ॑न्दा
वा अ॒ग्निः स्वेनै॑वैनं॑ छन्द॑सा सम॑र्द्धयत्य॒ग्निः पुरा॑ भव॑त्य॒ग्निं म॑थित्वा प्र ह॑रति तौ स॒भवं॑न्तौ यज॑मानम॒भि
सं भ॑वतो॒ भव॑तं नः॒ सम॑नसा॒वित्या॑ह शान्त्यै॑ प्र॒हृत्य॑ जुहोति जा॒तायै॑वास्मा॒ अन्न॑मपि ( ) दधा॒त्याज्ये॑न
जुहोत्ये॒तद्वा अ॒ग्नेः प्रि॒यं धाम॑ यदाज्यं॑ प्रि॒येणै॑वैनं॑ धाम्ना॒ सम॑र्द्धयत्यथो॒ तेज॑सा ॥

Pada Paata

प्रह्रियमाणायेति॑ प्र - ह्रियमा॑णाय । अन्विति॑ । ब्रूहि॑ । इति॑ । आह॑ । काण्डे॑काण्ड इति॑ काण्डे
- काण्डे । एव । ए॒नम् । क्रि॒यमा॑णे । समिति॑ । अ॒र्द्धय॑ति । गा॒य॒त्रीः । सर्वाः॑ । अन्विति॑
। आह॑ । गा॒य॒त्रछ॑न्दा इति॑ गा॒य॒त्र-छ॑न्दाः । वै । अ॒ग्निः । स्वेन॑ । एव । ए॒नम् । छन्द॑सा
। समिति॑ । अ॒र्द्धय॑ति । अ॒ग्निः । पुरा॑ । भव॑ति । अ॒ग्निम् । म॑थित्वा । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । तौ
। स॒भवं॑न्ता॒विति॑ सं - भव॑न्तौ । यज॑मानम् । अ॒भि । समिति॑ । भ॒वतः॑ । भव॑तम् । नः॒ ।
सम॑नसा॒विति॑ स - म॒नसौ॑ । इति॑ । आह॑ । शान्त्यै॑ । प्र॒हृत्येति॑ प्र-हृत्य॑ । जुहोति॑ । जा॒ताय॑ ।
एव । अ॒स्मै । अन्न॑म् । अपीति॑ ( ) । दधा॒ति । आज्ये॑न । जुहोति॑ । ए॒तत् । वै । अ॒ग्नेः
। प्रि॒यम् । धाम॑ । यत् । आज्ये॑म् । प्रि॒येण॑ । एव । ए॒नम् । धाम्ना॑ । समिति॑ । अ॒र्द्धय॑ति
। अथो॒ इति॑ । तेज॑सा ॥

TS 6.3.6.1

TS 6.3.6.1

Samhita Paata

इ॒षे त्वेति॑ ब॒रु॒हि॒रा द॑त्त इ॒च्छत॑ इ॒व ह्ये॑ष यो यज॑त उ॒प॒वीर॑सीत्या॒होप॑ ह्ये॒नाना॑क॒रोत्यु॑पो दे॒वान्
दै॒वीर्वि॑शः प्रा॒गुरि॒त्याह॑ दै॒वीर्ह्ये॒ता वि॑शः स॒तीर्दे॒वानु॑प॒यन्ति॑ व॒ह्नीरु॑शि॒ज इ॒त्याह॑त्वि॒जो वै व॒ह्नय॑ उ॒शि॒ज-
स्तस्मा॑दे॒वमा॑ह॒ बृह॑स्पते धा॒रया॑ वसू॒नीत्या॑- [ ]

Pada Paata

इ॒षे । त्वा॒ । इति॑ । ब॒रु॒हिः । एति॑ । द॒त्ते । इ॒च्छत॑ । इ॒व । हि । ए॒षः । यः । यज॑ते
। उ॒प॒वीरि॑त्यु॒प - वीः । अ॒सि । इति॑ । आ॒ह । उपेति॑ । हि । ए॒नान् । आ॒क॒रोती॑त्या॒ -
क॒रोति॑ । उपो॑ इति॑ । दे॒वान् । दै॒वीः । वि॑शः । प्रेति॑ । अ॒गुः । इति॑ । आ॒ह । दै॒वीः । हि
। ए॒ताः । वि॑शः । स॒तीः । दे॒वान् । उ॒प॒यन्ती॑त्यु॒प - यन्ति॑ । व॒ह्नीः । उ॒शि॒जः । इति॑ ।
आ॒ह । ऋ॒त्विजः॑ । वै । व॒ह्नयः॑ । उ॒शि॒जः । तस्मा॑त् । ए॒वम् । आ॒ह । बृह॑स्पते । धा॒रय॑
। वसू॒नि । इति॑ ।

TS 6.3.6.2

TS 6.3.6.2

Samhita Paata

-ह॒ ब्रह्म॑ वै दे॒वानां॑ बृह॒स्पति॑ ब्रह्म॑णै॒वास्मै॑ प॒शून्व॑ रुन्धे ह॒व्या ते॑ स्वदन्ता॒मित्या॑ह स्व॒दय॑त्ये॒वैनान्॑ दे॒वं
त्वष्ट॑र्वसुं॒ रण॑वेत्या॒ह त्वष्टा॑ वै प॒शूनां॑ मि॒थुनाना॑ः रू॒पकृ॑द् रू॒पमे॒व प॒शुषु॑ दधाति रे॒वती॑ रम॑द्ध॒मित्या॑ह
प॒शवो॑ वै रे॒वतीः॑ प॒शूने॒वास्मै॑ रम॑यति दे॒वस्य॑ त्वा स॒वितुः॑ प्र॒सव॑ इति- [ ]

Pada Paata

आ॒ह । ब्रह्म॑ । वै । दे॒वाना॑म् । बृह॒स्पतिः॑ । ब्रह्म॑णा । ए॒व । अ॒स्मै । प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे
। ह॒व्या । ते॑ । स्व॒दन्ता॑म् । इति॑ । आ॒ह । स्व॒दय॑ति । ए॒व । ए॒नान् । दे॒वं । त्वष्टः॑ । वसुं॑
। रण॑व । इति॑ । आ॒ह । त्वष्टा॑ । वै । प॒शूना॑म् । मि॒थुना॑नाम् । रू॒पकृ॑दिति॑ रू॒प - कृ॑त् ।
रू॒पम् । ए॒व । प॒शुषु॑ । द॒धाति॑ । रे॒वतीः॑ । रम॑द्धम् । इति॑ । आ॒ह । प॒शवः॑ । वै । रे॒वतीः॑
। प॒शून् । ए॒व । अ॒स्मै । रम॑यति । दे॒वस्य॑ । त्वा । स॒वितुः॑ । प्र॒सव॑ इति॑ प्र - स॒वे । इति॑ ।

TS 6.3.6.3

TS 6.3.6.3

Samhita Paata

र॒शना॑मा द॑त्ते प्र॒सूत्या॑ अ॒श्विनो॑र्बा॒हुभ्या॑-मि॒त्याह॑श्वि॒नौ हि॑ दे॒वाना॑म॒द्भ्यूर् आस्ता॑ पू॒ष्णो हस्ता॑भ्या॒मित्या॑ह
य॒त्या ऋ॑तस्य॑ त्वा दे॒वह॑विः पा॒शेना॑ऽऽ* र॑भ॒ इत्या॑ह स॒त्यं वा॑ ऋ॒तः स॒त्येनै॒वैन॑मृ॒तेना॑ ऽऽ*र॑भते
ऽक्ष॑णा परि॑ हरति॒ वद्ध॑यः॒ हि प्र॒त्यञ्च॑ प्रति॒ मुञ्च॑न्ति व्यावृ॑त्त्यै ध॒र॒षा मा॒नुषा॑निति॒ नि यु॑नक्ति॒ धृत्या॑
अ॒द्भ्य- [ ]

Pada Paata

र॒श॒ना॒म् । ए॒ति॑ । द॒त्ते॑ । प्र॒सू॒त्या॒ इति॑ प्र - सू॒त्यै॑ । अ॒श्विनोः॑ । बा॒हु॒भ्या॒मिति॑ बा॒हु॒भ्या॒म् । इति॑
 । आ॒ह॒ । अ॒श्विनौ॑ । हि॒ । दे॒वाना॑म् । अ॒द्भ्य॑ इति॑ । आ॒स्ता॑म् । पू॒ष्णः॑ । ह॒स्ता॑भ्याम् । इति॑
 । आ॒ह॒ । य॒त्यै॑ । ऋ॒तस्य॑ । त्वा॒ । दे॒व॒ह॒वि॒रिति॑ दे॒व - ह॒विः॑ । पा॒शेन॑ । ए॒ति॑ । र॒भे॑ । इति॑ ।
 आ॒ह॒ । स॒त्यम्॑ । वै । ऋ॒तम् । स॒त्येन॑ । ए॒व । ए॒नम् । ऋ॒तेन॑ । ए॒ति॑ । र॒भ॒ते॑ । अ॒क्ष॒ण॒या
 । प॒रीति॑ । ह॒र॒ति॑ । व॒द्भ्य॑म् । हि॒ । प्र॒त्य॒ञ्च॑म् । प्र॒ति॒मु॒ञ्च॒न्तीति॑ प्र॒ति - मु॒ञ्च॒न्ति॑ । व्या॒वृ॒त्त्या॒
 इति॑ वि - आ॒वृ॒त्त्यै॑ । ध॒रू॒ष॑ । मा॒नु॒षान् । इति॑ । नी॒ति॑ । यु॒न॒क्ति॑ । धृ॒त्यै॑ । अ॒द्भ्य॑ इत्य॑त् - भ्यः ।

TS 6.3.6.4**TS 6.3.6.4****Samhita Paata**

स्त्वौष॑धीभ्यः प्रोक्षा॑मीत्या॒हाद्भ्यो॑ ह्योष॑ ओष॑धीभ्यः सु॒भ॒वंति॑ यत् प॒शु॒र॒पां पे॒रु॒र॒सीत्या॑हैष ह्य॑पां पा॒ता
 यो मे॒धायाऽऽ* रु॒भ्यते॑ स्वा॒त्तं चि॒त् स॒दे॒वः॑ ह॒व्य॒मापो॑ दे॒वीः स्व॒द॒तै॒न॒मि॒त्या॒ह स्व॒द॒य॒त्ये॒वैन॑-मु॒परि॑ष्टात्
 प्रोक्ष॑त्यु॒परि॑ष्टादे॒वैनं॑ मे॒द्ध्यं॑ करोति पा॒य॒य॒त्यन्त॑रु॒त ए॒वैनं॑ ( ) मे॒द्ध्यं॑ करोत्य॒ध॒स्ता॒दु॒पोक्ष॑ति सु॒र्वत॑ ए॒वैनं॑
 मे॒द्ध्यं॑ करोति ॥

Pada Paata

त्वा॒ । ओष॑धीभ्य॒ इत्योष॑धि - भ्यः॒ । प्रेति॑ । उ॒क्षा॒मि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । अ॒द्भ्य॑ इत्य॑त् - भ्यः

। हि । ए॒षः । ओ॒षधी॑भ्य॒ इत्यो॑ष॒धि - भ्यः॒ । स॒भ॒व॒तीति॑ सं - भ॒व॒ति । यत् । प॒शुः ।
 अ॒पाम् । पे॒रुः । अ॒सि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । ए॒षः । हि । अ॒पाम् । पा॒ता । यः । मे॒धाय॑ ।
 आ॒र॒भ्यत् इत्या॑-र॒भ्यते॑ । स्वा॒त्तम् । चि॒त् । स॒दे॒वमि॑ति॒ स - दे॒वम् । ह॒व्यम् । आपः॑ । दे॒वीः
 । स्व॒द॒त॒ । ए॒नम् । इति॑ । आ॒ह॒ । स्व॒द॒य॒ति॒ । ए॒व । ए॒नम् । उ॒परि॑ष्ठात् । प्रेति॑ । उ॒क्षति॑
 । उ॒परि॑ष्ठात् । ए॒व । ए॒नम् । मे॒द्वय॑म् । क॒रोति॑ । पा॒य॒य॒ति॒ । अ॒न्त॒र॒तः । ए॒व । ए॒नम् ( )
 । मे॒द्वय॑म् । क॒रोति॑ । अ॒ध॒स्ता॑त् । उ॒पेति॑ । उ॒क्षति॑ । स॒र्व॒तः । ए॒व । ए॒नम् । मे॒द्वय॑म् ।
 क॒रोति॑ ॥

TS 6.3.7.1

TS 6.3.7.1

Samhita Paata

अ॒ग्नि॒ना॒ वै हो॒त्रां दे॒वा असु॑रा-न॒भ्य॑भव-न्न॒ग्रये॑ स॒मि॒द्व्यमा॑ना॒यानु॑ ब्रू॒हीत्या॑ह॒ भ्रातृ॑व्याभिभू॒त्यै स॒प्तद॑श
 सा॒मि॒धेनी॑रन्वा॒ह स॒प्तद॑शः प्र॒जाप॑तिः प्र॒जाप॑ते॒रास्यै॑ स॒प्तद॑शान्वा॒ह द्वा॒द॑श॒ मासाः॑ पञ्च॒र्त॒वः स स॑व॒थ्स॒रः
 स॑व॒थ्स॒रं प्र॒जा अनु॑ प्र॒जाय॑न्ते प्र॒जानां॑ प्र॒जन॑नाय दे॒वा वै सा॑मि॒धेनी॑र॒नूच्य॑ य॒ज्ञं ना॒न्वप॑श्य॒न्थ स
 प्र॒जाप॑ति-स्तू॒ष्णीमा॑घा॒र- [ ]

Pada Paata

अ॒ग्नि॒ना॒ । वै । हो॒त्रां । दे॒वाः । असु॑रान् । अ॒भीति॑ । अ॒भ॒व॒न् । अ॒ग्रये॑ । स॒मि॒द्व्यमा॑ना॒येति॑
 सं - इ॒द्व्यमा॑नाय । अ॒न्वि॒ति॑ । ब्रू॒हि॒ । इति॑ । आ॒ह॒ । भ्रातृ॑व्याभिभू॒त्या इति॑ भ्रातृ॑व्य-अ॒भिभू॒त्यै

। सप्तदशेति सप्त - दश । सामिधेनीरिति सां - इधेनीः । अन्विति । आहु । सप्तदश इति सप्त
 - दशः । प्रजापतिरिति प्रजा - पतिः । प्रजापतेरिति प्रजा - पतेः । आस्यै । सप्तदशेति सप्त
 - दश । अन्विति । आहु । द्वादश । मासाः । पञ्च । ऋतवः । सः । सँवथ्सुर इति सं
 - वथ्सुरः । सँवथ्सुरमिति सं - वथ्सुरम् । प्रजा इति प्र - जाः । अनु । प्रेति । जायन्ते ।
 प्रजानामिति प्र-जानाम् । प्रजननायेति प्र-जननाय । देवाः । वै । सामिधेनीरिति सां-इधेनीः ।
 अनूच्येत्यनु - उच्यै । यज्ञम् । न । अन्विति । अपश्यन् । सः । प्रजापतिरिति प्रजा-पतिः
 । तूष्णीम् । आघारमित्या-घारम् ।

TS 6.3.7.2

TS 6.3.7.2

Samhita Paata

-मा ऽघारयत् ततो वै देवा यज्ञमन्वपश्यन्, यत् तूष्णी-माघार-माघारयति यज्ञस्यानुख्यात्या असुरेषु
 वै यज्ञ आसीत् तं देवास्तूष्णीः होमेनावृञ्जत यत् तूष्णी-माघार-माघारयति भ्रातृव्यस्यै व तद् यज्ञं
 वृङ्गे परिधीन्थ सं मूर्ष्टि पुनात्येवैनान् त्रिस्त्रिः सं मूर्ष्टि त्र्यावृद्धि यज्ञोऽथो रक्षसामपहत्यै द्वादश सं
 पद्यन्ते द्वादश- [ ]

Pada Paata

एति । अघारयत् । ततः । वै । देवाः । यज्ञम् । अन्विति । अपश्यन् । यत् । तूष्णीम् ।
 आघारमित्या - घारम् । आघारयतीत्या - घारयति । यज्ञस्य । अनुख्यात्या इत्यनु - ख्यात्यै
 । असुरेषु । वै । यज्ञः । आसीत् । तम् । देवाः । तूष्णीः होमेनेति तूष्णीम्-होमेन ।

अ॒वृ॒ञ्ज॒त॒ । य॒त् । तू॒ष्णी॒म् । आ॒घ्रा॒र॒मि॒त्याँ - घ्रा॒र॒म् । आ॒घ्रा॒र॒य॒ती॒त्याँ - घ्रा॒र॒य॒ति॒ । भ्रा॒तृ॒व्य॒स्य॒ ।
 । ए॒व । त॒त् । य॒ज्ञ॒म् । वृ॒द्धे॒ । प॒रि॒धी॒नि॒तिं॒ परि॒ - धी॒न् । स॒मि॒तिं॒ । मा॒ष्टि॒ । पु॒ना॒ति॒ ।
 ए॒व । ए॒ना॒न् । त्रि॒स्त्रि॒रि॒ति॒ त्रिः - त्रिः॒ । स॒मि॒तिं॒ । मा॒ष्टि॒ । त्र्या॒वृ॒दि॒ति॒ त्रि - आ॒वृ॒त् । हि॒ ।
 य॒ज्ञः॒ । अ॒थो॒ इति॑ । र॒क्ष॑सा॒म् । अ॒प॑ह॒त्या॒ इत्य॑प॒ - ह॒त्यै॒ । द्वा॒द॑श॒ । स॒मि॒तिं॒ । प॒द्य॒न्ते॒ । द्वा॒द॑श॒ ।

TS 6.3.7.3

TS 6.3.7.3

Samhita Paata

मा॒साः॑ सँ॒व॒त्स॒रः॑ सँ॒व॒त्स॒र॒मे॒व प्री॑णा॒त्यथो॑ सँ॒व॒त्स॒र॒मे॒वा॒स्मा॒ उप॑ द॒धा॒ति॒ सु॒व॒र्ग॒स्य॑ लो॒क॒स्य॒ स॒म॑ष्ट्यै
 शि॒रो वा॑ ए॒तद् य॒ज्ञ॒स्य॒ यदा॑घ्रा॒रौऽग्निः॑ सर्वा॑ दे॒वता॑ यदा॑घ्रा॒र-मा॑घ्रा॒रय॑ति शी॒रू॒ष॒त ए॒व य॒ज्ञ॒स्य॒ यज॑मानः
 सर्वा॑ दे॒वता॑ अ॒व रु॒न्धे शि॒रो वा॑ ए॒तद् य॒ज्ञ॒स्य॒ यदा॑घ्रा॒र आ॒त्मा प॒शु॒रा॑घ्रा॒रमा॑घ्रा॒र्य प॒शुः॑ स॒म॑न॒क्त्या॒त्म॒न्ने॒व
 य॒ज्ञ॒स्य॒- [ ]

Pada Paata

मा॒साः॑ । सँ॒व॒त्स॒र इति॑ सं॒व॒त्स॒रः॑ । सँ॒व॒त्स॒र॒मि॒तिं॒ सं॒व॒त्स॒र॒म् । ए॒व । प्री॑णा॒ति॒ । अ॒थो॒ इति॑
 । सँ॒व॒त्स॒र॒मि॒तिं॒ सं - व॒त्स॒र॒म् । ए॒व । अ॒स्मै॒ । उ॒पे॒ति॒ । द॒धा॒ति॒ । सु॒व॒र्ग॒स्ये॒ति॒ सु॒वः॑ - ग॒स्य॑
 । लो॒क॒स्य॑ । स॒म॑ष्ट्या॒ इति॑ सं - अ॒ष्ट्यै॒ । शि॒रः॑ । वै । ए॒तत् । य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒त् । आ॒घ्रा॒र इत्याँ
 - घ्रा॒रः॑ । अ॒ग्निः॑ । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । य॒त् । आ॒घ्रा॒र॒मि॒त्याँ-घ्रा॒र॒म् । आ॒घ्रा॒र॒य॒ती॒त्याँ-घ्रा॒र॒य॒ति॒
 । शी॒रू॒ष॒तः॑ । ए॒व । य॒ज्ञ॒स्य॑ । यज॑मानः । सर्वाः॑ । दे॒वताः॑ । अ॒वे॒ति॒ । रु॒न्धे॒ । शि॒रः॑ । वै
 । ए॒तत् । य॒ज्ञ॒स्य॑ । य॒त् । आ॒घ्रा॒र इत्याँ - घ्रा॒रः॑ । आ॒त्मा । प॒शुः॑ । आ॒घ्रा॒र॒मि॒त्याँ - घ्रा॒र॒म्

। आ॒घा॒र्येत्या॑ - घा॒र्य॑ । प॒शुम् । स॒मि॒ति॑ । अ॒न॒क्ति॑ । आ॒त्म॒न् । ए॒व । य॒ज्ञ॒स्य॑ ।

TS 6.3.7.4

TS 6.3.7.4

Samhita Paata

शि॒रः॑ प्र॒ति॑ द॒धा॒ति॒ सं ते॑ प्रा॒णो वा॒युना॑ गच्छ॒तामि॒त्या॑ह वा॒युदे॒व॒त्यो॑ वै प्रा॒णो वा॒यावे॒वा॒स्य॑ प्रा॒णं
जु॒हो॒ति॒ सं य॒जत्रै॑र॒ङ्गानि॑ सं य॒ज्ञप॑ति॒राशि॑षेत्या॑ह य॒ज्ञप॑ति॒मेवा॒स्याऽऽशि॑षं ग॒मय॑ति वि॒श्वरू॑पो वै त्वा॒ष्ट्र
उ॒परि॑ष्ठात् प॒शुम॒भ्यव॑मीत् तस्मा॑-दु॒परि॑ष्ठात् प॒शोर्ना॑वं द्य॒न्ति॒ यदु॒परि॑ष्ठात् प॒शुः स॒म॒न॒क्ति॑ मे॒द्व्यमे॑वै- [ ]

Pada Paata

शि॒रः॑ । प्र॒ती॒ति॑ । द॒धा॒ति॒ । स॒मि॒ति॑ । ते॒ । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः॑ । वा॒युना॑ । ग॒च्छ॒ताम्
। इति॑ । आ॒ह॒ । वा॒युदे॒व॒त्यं इति॑ वा॒यु-दे॒व॒त्यः॑ । वै । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः॑ । वा॒यौ ।
ए॒व । अ॒स्य॒ । प्रा॒णमि॒ति॑ प्र - अ॒नम् । जु॒हो॒ति॒ । स॒मि॒ति॑ । य॒जत्रैः॑ । अ॒ङ्गानि॑ । स॒मि॒ति॑
। य॒ज्ञप॑ति॒रिति॑ य॒ज्ञ - प॒तिः॑ । आ॒शि॒षेत्या॑ - शि॒षा॑ । इति॑ । आ॒ह॒ । य॒ज्ञप॑ति॒मिति॑ य॒ज्ञ -
प॒तिम् । ए॒व । अ॒स्य॒ । आ॒शि॒षमि॒त्या॑-शि॒षम् । ग॒म॒य॒ति॒ । वि॒श्वरू॑प इति॑ वि॒श्व - रू॒पः॑ । वै
। त्वा॒ष्ट्रः॑ । उ॒परि॑ष्ठात् । प॒शुम् । अ॒भी॒ति॑ । अ॒व॒मी॒त् । तस्मा॑त् । उ॒परि॑ष्ठात् । प॒शोः॑ ।
न । अ॒वे॒ति॑ । द्य॒न्ति॒ । यत् । उ॒परि॑ष्ठात् । प॒शुम् । स॒म॒न॒क्ती॒ति॑ सं - अ॒न॒क्ति॑ । मे॒द्व्यम् । ए॒व ।

TS 6.3.7.5

TS 6.3.7.5

Samhita Paata

-नं करोत्यृत्विजो वृणीते छन्दांस्येव वृणीते सप्त वृणीते सप्त ग्राम्याः पशवः सप्ताऽऽरुण्याः
सप्त छन्दांस्युभयस्यावरुद्ध्या एकादश प्रयाजान् यजति दश वै पशोः प्राणा आत्मैकादशो
यावानेव पशुस्तं प्र यजति वृषामेकः परि शय आत्मैवाऽऽत्मानं परि शये वज्रो वै स्वधितिर्वज्रो
यूपशकलो घृतं खलु वै ( ) देवा वज्रं कृत्वा सोममघ्नन् घृतेनाक्तौ पशुं त्रायेथामित्याह वज्रेणैवैनं
वशे कृत्वाऽऽलभते ॥

Pada Paata

ए॒नम् । क॒रो॒ति । ऋ॒त्वि॒जः । वृ॒णी॒ते । छ॒न्दा॑ंसि । ए॒व । वृ॒णी॒ते । स॒प्त । वृ॒णी॒ते ।
स॒प्त । ग्रा॒म्याः । प॒शवः॑ । स॒प्त । आ॒रु॒ण्याः । स॒प्त । छ॒न्दा॑ंसि । उ॒भय॑स्य । अ॒वरु॑द्ध्या
इ॒त्य॒व - रु॒द्ध्यै । ए॒का॒द॒श । प्र॒या॒जा॒नि॒तिं प्र - या॒जान् । य॒ज॒ति । द॒श । वै । प॒शोः ।
प्रा॒णा इ॒ति प्र॒-अ॒नाः । आ॒त्मा । ए॒का॒द॒शः । या॒वान् । ए॒व । प॒शुः । तम् । प्रे॒ति ।
य॒ज॒ति । वृ॒षाम् । ए॒कः । प॒री॒ति । श॒ये । आ॒त्मा । ए॒व । आ॒त्मा॑नम् । प॒री॒ति । श॒ये
। व॒ज्रः । वै । स्व॒धि॒ति॒रि॒ति स्व - धि॒तिः । व॒ज्रः । यू॒प॒श॒क॒ल इ॒ति यू॒प - श॒क॒लः ।
घृ॒तम् । ख॒लु । वै ( ) । दे॒वाः । व॒ज्रम् । कृ॒त्वा । सो॒मम् । अ॒घ्नन् । घृ॒तेन॑ । अ॒क्तौ
। प॒शुम् । त्रा॒ये॒थाम् । इ॒ति । आ॒ह । व॒ज्रेण॑ । ए॒व । ए॒नम् । व॒शे । कृ॒त्वा । ए॒ति । ल॒भ॒ते ॥

TS 6.3.8.1**TS 6.3.8.1****Samhita Paata**

पर्यग्नि॑ करोति॒ सर्व॑हुत॑मे॒वैनं॑ करोत्य-स्क॑न्दाया-स्क॑न्नः॒ हि तद् यद् धु॑तस्य॒ स्कन्द॑ति॒ त्रिः पर्य॑ग्नि॒
करोति॒ त्र्या॑वृद्धि॒ यज्ञोऽथो॑ रक्ष॑सामप॑हत्यै॒ ब्रह्म॑वादि॒नो वद॑न्त्यन्वा॒रभ्यः॑ प॒शू(३)र्ना॑न्वा॒रभ्या(३)इति॑
मृ॒त्यवे॑ वा ए॒ष नी॑यते॒ यत् प॒शुस्तं॑ यद॑न्वा॒रभेत॑ प्र॒मायु॑को॒ यज॑मानः॒ स्याद॑थो॒ खल्वा॑हुः॒ सुव॑र्गाय॒ वा
ए॒ष लो॒काय॑ नीयते॒ यत्- [ ]

Pada Paata

पर्य॑ग्नीति॒ परि॑ - अ॒ग्नि । क॒रोति॒ । सर्व॑हुत॑मिति॒ सर्व॑-हुत॑म् । ए॒व । ए॒नम् । क॒रोति॒ । अस्क॑न्दाय
। अस्क॑न्नम् । हि । तत् । यत् । हु॒तस्य॑ । स्क॑न्दति॒ । त्रिः । पर्य॑ग्नीति॒ परि॑ - अ॒ग्नि ।
क॒रोति॒ । त्र्या॑वृद्धि॒ त्रि - आ॒वृत् । हि । य॒ज्ञः । अथो॑ इति॒ । रक्ष॑साम् । अप॑हत्या॒ इत्यप॑ -
ह॒त्यै । ब्रह्म॑वादि॒न इति॑ ब्रह्म॑-वादि॒नः । वद॑न्ति । अ॒न्वा॒रभ्य॑ इत्य॑नु - आ॒रभ्यः॑ । प॒शू(३)ः । न
। अ॒न्वा॒रभ्या(३) इत्य॑नु - आ॒रभ्या(३)ः । इति॑ । मृ॒त्यवे॑ । वै । ए॒षः । नी॑यते॒ । यत् । प॒शुः
। तम् । यत् । अ॒न्वा॒रभे॑तेत्य॑नु-आ॒रभेत॑ । प्र॒मायु॑क॒ इति॑ प्र॒मायु॑कः । यज॑मानः । स्या॒त् ।
अथो॑ इति॒ । खल्वा॑हुः । सु॒व॒र्गायेति॑ सु॒वः - गा॒य । वै । ए॒षः । लो॒काय॑ । नी॑यते॒ । यत् ।

TS 6.3.8.2

TS 6.3.8.2

Samhita Paata

पुशुरिति यन्नान्वारभेत सुवर्गाल्लोकाद् यजमानो हीयेत वपाश्रपणीभ्या-मन्वारभते तन्नेवान्वारब्धं नेवानन्वारब्धमुप
प्रेष्य होत॒रु॒ह॒व्या दे॒वेभ्य॑ इत्या॒हेषितः॑ हि कर्म॑ क्रियते रेवतीर्य॒ज्ञपतिं॑ प्रिय॒धा ऽऽवि॑शतेत्या॒ह यथा॑य॒जुरे॒वैतद॒ग्निना॑
पुरस्ता॑देति रक्ष॑सामप॑हत्यै पृथि॒व्याः स॒पृचः॑ पा॒हीति॑ ब॒रुहि॑- [ ]

Pada Paata

पुशुः । इति॑ । यत् । न । अ॒न्वार॑भेतेत्यनु - आ॒रभेत॑ । सु॒वर्गा॑दिति॑ सुवः - गात् । लो॒कात्
। यज॑मानः । ही॒येत् । व॒पाश्र॑पणीभ्या॒मिति॑ वपा - श्रप॑णीभ्याम् । अ॒न्वार॑भत् इत्यनु - आ॒रभते॑
। तत् । न । इ॒व । अ॒न्वार॑ब्धमित्यनु-आ॒रब्धम् । न । इ॒व । अ॒नन्वार॑ब्धमित्यननु-आ॒रब्धम्
। उप॑ । प्रेति॑ । इ॒ष्य । हो॒तः । ह॒व्या । दे॒वेभ्यः॑ । इति॑ । आ॒ह । इ॒षितम् । हि । कर्म॑ ।
क्रि॒यते॑ । रेव॑तीः । य॒ज्ञप॑तिमिति॑ य॒ज्ञ - प॒तिम् । प्रि॒यधे॑ति॑ प्रिय - धा । एति॑ । वि॒शत् । इति॑
। आ॒ह । यथा॑य॒जुरिति॑ यथा - य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् । अ॒ग्निना॑ । पु॒रस्ता॑त् । ए॒ति । रक्ष॑साम्
। अप॑हत्या॒ इत्यप॑ - ह॒त्यै । पृथि॒व्याः । स॒पृच॑ इति॑ सं - पृचः॑ । पा॒हि । इति॑ । ब॒रुहिः॑ ।

TS 6.3.8.3

TS 6.3.8.3

Samhita Paata

-रुपाँस्यत्य-स्कन्दाया-स्कन्नः हि तद् यद् बरूहिषि स्कन्दत्यथो बरूहिषदमेवैनं करोति पराडा
वर्ततेऽद्भ्युः पशोः सञ्जुप्यमानात् पशुभ्य एव तन्नि हुत आत्मनोऽनावस्काय गच्छति श्रियं प्र
पशूनाप्नोति य एवं वेद पश्चाल्लोका वा एषा प्राच्युदानीयते यत् पत्नी नमस्त आतानेत्याहाऽऽदित्यस्य
वै रुमयः [ ]

Pada Paata

उपेति । अस्यति । अस्कन्दाय । अस्कन्नम् । हि । तत् । यत् । बरूहिषि । स्कन्दति ।
अथो इति । बरूहिषदमिति बरूहि - सदम् । एव । एनम् । करोति । पराड् । एति । वर्तते
। अद्भ्युः । पशोः । सञ्जुप्यमानादिति सं - जुप्यमानात् । पशुभ्य इति पशु - भ्यः । एव ।
तत् । नीति । हुते । आत्मनः । अनावस्कायेत्यना-वस्काय । गच्छति । श्रियम् । प्रेति ।
पशून् । आप्नोति । यः । एवम् । वेद । पश्चाल्लोकेति पश्चात् - लोका । वै । एषा । प्राची
। उदानीयत् इत्युत् - आनीयते । यत् । पत्नी । नमः । ते । आतानेत्या - तान् । इति ।
आह । आदित्यस्य । वै । रुमयः ।

TS 6.3.8.4

TS 6.3.8.4

Samhita Paata

आतानास्तेभ्य एव नमस्करोत्यनुवा प्रेहीत्याह भ्रातृव्यो वा अर्वा भ्रातृव्यापनुत्त्यै घृतस्य कुल्यामनु सह

प्र॒जया॑ स॒ह रा॒यस्पोषे॑णे-त्या॑ह् SS*शिष॑मे॒वैता॑मा शा॑स्तु॒ आपो॑ दे॒वीः शु॒द्धायु॑व॒ इत्या॑ह॒ यथा॑य॒जुरे॑वैतत्
॥

Pada Paata

आ॒ता॒ना इत्या॑ - ता॒नाः । ते॒भ्यः । ए॒व । नमः॑ । क॒रो॒ति । अ॒न॒र्वा । प्रेति॑ । इ॒हि । इति॑
। आ॒ह । भ्रातृ॑व्यः । वै । अ॒र्वा । भ्रातृ॑व्याप॒नु॒त्या इति॑ भ्रातृ॑व्य - अ॒प॒नु॒त्यै । घृ॒तस्य॑ ।
कु॒ल्याम् । अ॒न्वि॒ति । स॒ह । प्र॒जये॑ति प्र - जया॑ । स॒ह । रा॒यः । पो॒षेण॑ । इति॑ । आ॒ह
। आ॒शिष॑मित्या॑ - शिष॑म् । ए॒व । ए॒ताम् । एति॑ । शा॒स्ते । आपः॑ । दे॒वीः । शु॒द्धायु॑व॒ इति॑
शु॒द्ध - यु॒वः । इति॑ । आ॒ह । य॒था॒य॒जुरि॑ति॒ यथा॑ - य॒जुः । ए॒व । ए॒तत् ॥

TS 6.3.9.1

TS 6.3.9.1

Samhita Paata

प॒शो॒र्वा आ॒ल॒ब्ध॑स्य प्रा॒णाञ्छु॑गृच्छति॒ वाक्त् आ॒ प्या॑य॒तां प्रा॒णस्तु॒ आ प्या॑य॒ता॒मित्या॑ह॒ प्रा॒णेभ्य॑ ए॒वा॒स्य
शुच॑ः श॒मय॑ति॒ सा प्रा॒णेभ्यो॑ऽधि॒ पृथि॑वीः शुक् प्र वि॑शति॒ शम॑हो॒भ्यामि॑ति॒ नि न॑यत्य॒होरा॒त्राभ्या॑मे॒व
पृथि॑व्यै शुच॑ः श॒मय॑त्योष॒धे त्रा॑यस्वैनः॒ स्वधि॑ते॒ मेनः॑ हिःसी॒रित्या॑ह॒ वज्रो॒ वै स्वधि॑तिः- [ ]

Pada Paata

प॒शोः । वै । आल॑ब्ध॒स्येत्या - ल॒ब्ध॒स्य॒ । प्रा॒णानि॑तिं प्र - अ॒नान् । शुक् । ऋ॒च्छ॒ति॒ । वाक्
 । ते । ए॒ति॒ । प्या॒य॒ता॒म् । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । ते । ए॒ति॒ । प्या॒य॒ता॒म् । इति॑ । आ॒ह
 । प्रा॒णेभ्य॑ इति॑ प्र - अ॒नेभ्यः॑ । ए॒व । अ॒स्य॒ । शुच॑म् । श॒म॒य॒ति॒ । सा । प्रा॒णेभ्य॑ इति॑
 प्र - अ॒नेभ्यः॑ । अधी॑तिं । पृ॒थि॒वी॒म् । शुक् । प्रेति॑ । वि॒श॒ति॒ । श॒म् । अ॒हो॑भ्या॒मित्य॑हः -
 भ्या॒म् । इति॑ । नीति॑ । न॒य॒ति॒ । अ॒हो॒रा॒त्राभ्या॑मित्य॑हः-रा॒त्राभ्या॑म् । ए॒व । पृ॒थि॒व्यै । शुच॑म्
 । श॒म॒य॒ति॒ । ओष॑धे । त्राय॑स्व । ए॒न॒म् । स्वधि॑त॒ इति॑ स्व - धि॒ते॒ । मा । ए॒न॒म् । हि॒॒सीः
 । इति॑ । आ॒ह । वज्रः॑ । वै । स्वधि॑तिरिति॑ स्व - धि॒तिः॑ ।

TS 6.3.9.2

TS 6.3.9.2

Samhita Paata

शान्त्यै॑ पार्श्व॑त आ च्छ॑यन्ति म॒द्भ्य॑तो हि म॑नु॒ष्या॑ आ च्छ॑यन्ति॑ ति॒र॒श्ची॑न॒मा च्छ॑य॒त्यनू॑चीनः॑ हि म॑नु॒ष्या॑
 आ॒च्छ॑यन्ति॑ व्यावृ॑त्त्यै रक्ष॑सां भा॒गोऽसी॑ति॑ स्थवि॑म॒तो ब॒रु॒हि॒र॒त्त्वाऽपा॑स्यत्य॒स्त्रैव रक्षा॑सि॑ नि॒रव॑दयत
 इ॒दम॒हः॑ रक्षो॑ऽध॒मं तमो॑ नयामि॒ योऽस्मा॑न् द्वेष्टि॑ यं च॑ व॒यं द्वि॑ष्म इत्या॑ह॒ द्वौ वाव॑ पुरु॑षौ यं चै॒व- [ ]

Pada Paata

शान्त्यै॑ । पार्श्व॑तः । ए॒ति॒ । छ॒य॒ति॒ । म॒द्भ्य॑तः । हि । म॑नु॒ष्याः॑ । आ॒च्छ॑यन्तीत्या॑-छ॑यन्ति॑
 । ति॒र॒श्ची॑न॒म् । ए॒ति॒ । छ॒य॒ति॒ । अ॒नू॒ची॑न॒म् । हि । म॑नु॒ष्याः॑ । आ॒च्छ॑यन्तीत्या॑ - छ॑यन्ति॑
 । व्यावृ॑त्त्या॒ इति॑ वि - आवृ॑त्त्यै । रक्ष॑साम् । भा॒गः । अ॒सि॒ । इति॑ । स्थ॒वि॒म॒तः ।
 ब॒रु॒हिः । अ॒त्त्वा । अपे॑ति । अ॒स्य॒ति॒ । अ॒स्त्रा । ए॒व । रक्षा॑सि॑ । नि॒रव॑दयत॒ इति॑ निः

- अवदयते । इदम् । अहम् । रक्षः । अधमम् । तमः । नयामि । यः । अस्मान् ।
द्वेष्टि । यम् । च । वयम् । द्विष्मः । इति । आह । द्वौ । वाव । पुरुषौ । यम् । च । एव ।

TS 6.3.9.3

TS 6.3.9.3

Samhita Paata

द्वेष्टि यश्चैनं द्वेष्टि तावुभावंधमं तमो नयतीषे त्वेति वपामुत्खिदतीच्छते इव ह्येष यो यजते
यदुपतृन्धाद्-रुद्रोऽस्य पशून् घातुकः स्याद् यन्नोपतृन्धा-दयता स्या-दन्ययोपतृणत्त्यन्यया न धृत्यै
घृतेन द्यावापृथिवी प्रोण्वाथामित्याह द्यावापृथिवी एव रसेनानुत्त्यच्छिन्नो- [ ]

Pada Paata

द्वेष्टि । यः । च । एनम् । द्वेष्टि । तौ । उभौ । अधमम् । तमः । नयति । इषे । त्वा
। इति । वपाम् । उदिति । खिदति । इच्छते । इव । हि । एषः । यः । यजते । यत्
। उपतृन्धादित्युप - तृन्धात् । रुद्रः । अस्य । पशून् । घातुकः । स्यात् । यत् । न ।
उपतृन्धादित्युप - तृन्धात् । अयता । स्यात् । अन्यया । उपतृणत्तीत्युप - तृणत्ति । अन्यया
। न । धृत्यै । घृतेन । द्यावापृथिवी इति द्यावा-पृथिवी । प्रेति । ऊर्ण्वाथाम् । इति । आह
। द्यावापृथिवी इति द्यावा - पृथिवी । एव । रसेन । अनुक्ति । अच्छिन्नः ।

TS 6.3.9.4**TS 6.3.9.4****Samhita Paata**

रायः सुवीर इत्याह यथायजुरेवैतत् क्रूरमिव वा एतत् करोति यद् वपा-मुत्खिद-त्युर्वन्तरिक्ष-
मन्विहीत्याह शान्त्यै प्र वा एषोऽस्माल्लोकाच्च्यवते यः पशुं मृत्यवे नीयमानमन्वारभते वपाश्रपणी
पुनरन्वारभतेऽस्मिन्नेव लोके प्रति तिष्ठत्यग्निना पुरस्तादेति रक्षसामपहत्या अथो देवता एव हव्येना-
[ ]

Pada Paata

रायः । सुवीर इति सु - वीरः । इति । आह । यथायजुरिति यथा - यजुः । एव । एतत्
। क्रूरम् । इव । वै । एतत् । करोति । यत् । वपाम् । उत्खिदतीत्युत् - खिदति । उरु
। अन्तरिक्षम् । अन्विति । इहि । इति । आह । शान्त्यै । प्रेति । वै । एषः । अस्मात्
। लोकात् । च्यवते । यः । पशुम् । मृत्यवे । नीयमानम् । अन्वारभत इत्यनु - आरभते
। वपाश्रपणी इति वपा - श्रपणी । पुनः । अन्वारभत इत्यनु - आरभते । अस्मिन् । एव ।
लोके । प्रतीति । तिष्ठति । अग्निना । पुरस्तात् । एति । रक्षसाम् । अपहत्या इत्यप-हृत्यै
। अथो इति । देवताः । एव । हव्येन ।

TS 6.3.9.5

TS 6.3.9.5

Samhita Paata

-न्वेति॑ नान्त॒ममङ्गा॑रमति॑ हरे॒द् यद॑न्त॒ममङ्गा॑रमति॑ हरे॒द्-दे॒वता॑ अति॑ मन्ये॒त वा॒यो वी॒हिं स्तो॒काना॑मित्या॒ह
तस्मा॑द् विभ॑क्ताः स्तो॒का अव॑ प॒द्यन्ते॑ऽग्रं॒ वा ए॒तत् प॑शूनां॒ यद् व॒पाऽग्र॑मोष॑धीनां ब॒रु॒हि॒रग्रे॑णै॒वाग्रः॑
सम॑र्द्धय॒त्यथो॑ ओष॑धीष्वे॒व प॒शून् प्र॑तिष्ठापयति॑ स्वाहा॑कृतीभ्यः॒ प्रेष्ये॑त्याह- [ ]

Pada Paata

अ॒न्वि॒ति॑ । ए॒ति॒ । न । अ॒न्त॒मम् । अ॒ङ्गा॑रम् । अ॒ती॒ति॑ । ह॒रे॒त् । यत् । अ॒न्त॒मम् । अ॒ङ्गा॑रम्
। अ॒ति॒ह॒रे॒दि॒त्य॑ति - ह॒रे॒त् । दे॒वताः॑ । अ॒ती॒ति॑ । म॒न्ये॒त् । वा॒यो इति॑ । वी॒ति॑ । इ॒हि॒ ।
स्तो॒काना॑म् । इति॑ । आ॒ह । तस्मा॑त् । विभ॑क्ता इति॑ वि - भ॒क्ताः । स्तो॒काः । अ॒वे॒ति॑ ।
प॒द्य॒न्ते॑ । अ॒ग्रम् । वै । ए॒तत् । प॑शूनाम् । यत् । व॒पा । अ॒ग्रम् । ओष॑धीनाम् । ब॒रु॒हिः
। अ॒ग्रे॑ण । ए॒व । अ॒ग्रम् । स॒मि॒ति॑ । अ॒र्द्ध॒य॒ति॑ । अथो॑ इति॑ । ओष॑धीषु । ए॒व । प॑शून्
। प्र॒ती॒ति॑ । स्था॒प॒य॒ति॑ । स्वाहा॑कृतीभ्य इति॑ स्वाहा॑कृति - भ्यः । प्रे॒ति॑ । इ॒ष्य॒ । इति॑ । आ॒ह ।

TS 6.3.9.6

TS 6.3.9.6

Samhita Paata

य॒ज्ञस्य॑ समि॑ष्ट्यै प्रा॒णापा॒नौ वा ए॒तौ प॑शूनां यत् पृ॒षदा॑ज्यमा॒त्मा व॒पा पृ॑षदा॒ज्यम॑भि॒घार्य॑ व॒पाम॑भि
घा॑रयत्या॒त्मन्ने॒व प॑शूनां प्रा॒णापा॒नौ द॑धाति स्वा॒होर्द्ध॑न॒भसं॑ मा॒रुतं॑ ग॒च्छत॑मित्या॒होर्द्ध॑न॒भा ह॑ स्म॒ वै
मा॑रु॒तो दे॒वानां॑ व॒पाश्र॑प॒णी प्र॑ ह॒रति॑ तेनै॒वने॒ प्र॑ ह॒रति॑ विषू॒ची प्र॑ ह॒रति॑ तस्मा॑द् वि॒ष्वञ्चौ॑ प्रा॒णापा॒नौ
॥

Pada Paata

य॒ज्ञस्य॑ । समि॑ष्ट्या इति सं-इष्ट्यै । प्रा॒णापा॒नावि॑ति प्राण-अ॒पा॒नौ । वै । ए॒तौ । प॒शूनाम् ।
यत् । पृ॒षदा॑ज्यमिति पृषत् - आ॒ज्यम् । आ॒त्मा । व॒पा । पृ॒षदा॑ज्यमिति पृषत् - आ॒ज्यम्
। अ॒भिघा॑र्येत्य॒भि - घा॑र्य । व॒पाम् । अ॒भीति॑ । घा॒रय॑ति । आ॒त्मन् । ए॒व । प॒शूनाम् ।
प्रा॒णापा॒नावि॑ति प्राण - अ॒पा॒नौ । द॑धाति । स्वा॒हा । ऊ॒र्द्ध॑न॒भस॑मित्यू॒र्ध्व - न॒भस॑म् । मा॒रुत॑म्
। ग॒च्छ॑तम् । इति॑ । आ॒ह । ऊ॒र्द्ध॑न॒भा इत्यू॒र्ध्व - न॒भाः । ह॒ । स्म॒ । वै । मा॒रुतः॑ ।
दे॒वाना॑म् । व॒पाश्र॑प॒णी इति॑ वपा - श्रप॒णी । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । तेन॑ । ए॒व । ए॒ने इति॑ । प्रेति॑
। ह॒रति॑ । विषू॒ची इति॑ । प्रेति॑ । ह॒रति॑ । तस्मा॑त् । वि॒ष्वञ्चौ॑ । प्रा॒णापा॒नावि॑ति प्राण - अ॒पा॒नौ ॥

TS 6.3.10.1

TS 6.3.10.1

Samhita Paata

प॒शुमा॒लभ्य॑ पुरो॒डाशं॑ निर्व॑पति॒ समे॑धमे॒वैन॒मा ल॑भते व॒पया॑ प्र॒चर्य॑ पुरो॒डाशे॑न॒ प्र च॑र॒त्यूर्ग्वे॑ पुरो॒डाशं॑

ऊ॒र्जमे॒व प॑शू॒नां म॑द्भ्यतो॒ द॑धा॒त्यथो॑ प॒शोरे॒व छि॑द्रमपि॒ दधा॑ति पृषदा॒ज्यस्यो॑प॒हत्य॑ त्रिः पृ॑च्छति श्रु॒तः
ह॒वी(३): श॑मि॒तरि॑ति॒ त्रिष॑त्या॒ हि दे॒वा योऽश्रु॑तः श्रु॒तमा॑ह॒ स ए॒नसा॑ प्रा॒णापा॒नौ वा ए॒तौ प॑शू॒नां- [

Pada Paata

प॒शुम् । आ॒लभ्ये॑त्या॒ - लभ्य॑ । पु॒रोडा॑शम् । नि॒रिति॑ । व॒प॒ति । स॒मेध॑मिति॒ स - मे॒धम् । ए॒व
। ए॒नम् । ए॒ति॑ । ल॒भ॒ते॒ । व॒प॒या॑ । प्र॒च॒र्येति॑ प्र॒च॒र्य॑ । पु॒रोडा॑शेन । प्रे॒ति॑ । च॒र॒ति॑ । ऊ॒र्क
। वै । पु॒रोडा॑शः । ऊ॒र्जम् । ए॒व । प॒शूना॑म् । म॑द्भ्य॒तः । द॑धा॒ति॒ । अथो॑ इति॑ । प॒शोः ।
ए॒व । छि॑द्रम् । अ॒पीति॑ । द॑धा॒ति॒ । पृष॑दा॒ज्यस्येति॑ पृष॒त् - आ॒ज्यस्य॑ । उ॒प॒ह॒त्येत्यु॑प - ह॒त्य॑
। त्रिः । पृ॑च्छति॒ । श्रु॒तम् । ह॒वी(३): । श॑मि॒तः । इति॑ । त्रिष॑त्या॒ इति॑ त्रि - स॒त्याः । हि
। दे॒वाः । यः । अ॒श्रु॒तम् । श्रु॒तम् । आ॒ह॑ । सः । ए॒नसा॑ । प्रा॒णापा॒नाविति॑ प्राण - अ॒पा॒नौ
। वै । ए॒तौ । प॒शूनां॑ ।

TS 6.3.10.2

TS 6.3.10.2

Samhita Paata

यत् पृषदा॒ज्यं प॒शोः खलु॑ वा आ॒लब्ध॑स्य॒ हृद॑यमा॒त्माऽभि॑ स॒मेति॑ यत् पृषदा॒ज्येन॑ हृद॑य॒मभिघा॑रय॒त्यात्म॑न्ने॒व
प॑शू॒नां प्रा॑णापा॒नौ द॑धाति॒ प॒शुना॑ वै दे॒वाः सु॒वर्गं॑ लो॒कमा॑यन् ते॒ऽमन्य॑न्त॒ मनु॑ष्या॒ नोऽन्वा॑भविष्य॒न्तीति॑
तस्य॑ शि॒रः छि॑त्वा मे॒धं प्रा॑क्षा॒रय॑न्त्स॒ प्रक्षो॑ऽभवत् तत् प्र॒क्षस्य॑ प्र॒क्षत्वं॑ यत् प्ल॒क्षशा॑खो॒त्तर॑ब॒रुहि॑-

भवंति॑ समेध॑स्यैव- [ ]

Pada Paata

यत् । पृष॑दाज्यमिति॑ पृषत् - आ॒ज्यम् । प॒शोः । खलु॑ । वै । आल॑ब्धस्येत्या - ल॒ब्धस्य॑
 । हृद॑यम् । आ॒त्मा । अ॒भि । समि॑ति । ए॒ति । यत् । पृष॑दाज्येनेति॑ पृषत् - आ॒ज्येन॑ ।
 हृद॑यम् । अ॒भिघा॑रय॒तीत्य॑भि - घा॒रय॑ति । आ॒त्मन् । ए॒व । प॒शूनाम् । प्रा॒णापा॑नाविति॑ प्राण
 - अ॒पा॒नौ । दु॒धाति॑ । प॒शुना॑ । वै । दे॒वाः । सु॒वर्ग॑मिति॑ सुवः - गम् । लो॒कम् । आ॒यन् ।
 । ते । अ॒म॒न्यन्त॑ । म॒नुष्याः॑ । नः । अ॒न्वाभ॑विष्य॒न्तीत्य॑नु-आभ॑विष्यन्ति । इति॑ । तस्य॑ ।
 शि॒रः । छित्त्वा॑ । मे॒धम् । प्रेति॑ । अ॒क्षा॒र॒यन् । सः । प्र॒क्षः । अ॒भ॒वत् । तत् । प्र॒क्षस्य॑ ।
 प्र॒क्ष॒त्वमि॑ति॑ प्रक्ष - त्वम् । यत् । प्ल॒क्ष॒शा॒खेति॑ प्लक्ष - शा॒खा । उ॒त्तर॑ब॒रु॒हिरि॑त्युत्तर - ब॒रु॒हिः ।
 भवंति॑ । समे॑ध॒स्येति॑ स - मे॒धस्य॑ । ए॒व ।

TS 6.3.10.3

TS 6.3.10.3

Samhita Paata

प॒शोर॑व॒ द्यति॑ प॒शुं वै ह्रि॑यमाणः रक्षा॑स्यनु॒ सच॑न्तेऽन्तरा॒ यूपं॑ चाऽऽ*ह॒वनी॑यं च हरति॑ रक्ष॑सामप॑हत्यै
 प॒शोर्वा॑ आल॑ब्धस्य॒ मनोऽप॑ क्रामति॒ मनो॑तायै ह॒विषो॑ऽवदी॒यमा॑न॒स्यानु॑ ब्रूही॒त्याह॑ मन॑ ए॒वास्या॑व॒ रुन्ध॑
 एका॑दशाव॒दाना॑न्य॒व द्यति॑ दश॒ वै प॒शोः प्रा॒णा आ॒त्मैका॑दशो यावा॑ने॒व प॒शुस्त॑स्याव॒- [ ]

Pada Paata

पु॒शोः । अ॒वेति॑ । द्य॒ति । पु॒शुम् । वै । ह्रि॒यमा॑णम् । र॒क्षाऽसि॑ । अ॒न्वि॒ति । स॒च॒न्ते ।
 अ॒न्त॒रा । यू॒पम् । च॒ । आ॒ह॒व॒नी॒य॒मित्या॑ - ह॒व॒नी॒य॒म् । च॒ । ह॒र॒ति । र॒क्ष॑साम् । अ॒प॒ह॒त्या
 इत्य॑प - ह॒त्यै । पु॒शोः । वै । आ॒ल॒ब्ध॒स्ये॒त्या - ल॒ब्ध॒स्य॒ । म॒नः । अ॒पे॒ति । क्रा॒म॒ति ।
 म॒नो॒ता॒यै । ह॒विषः॑ । अ॒व॒दी॒य॒मा॒न॒स्ये॒त्य॑व - दी॒य॒मा॒न॒स्य॒ । अ॒न्वि॒ति । ब्रू॒हि । इति॑ । आ॒ह॒ ।
 म॒नः । ए॒व । अ॒स्य॒ । अ॒वे॒ति । रु॒न्धे । ए॒का॒द॒श । अ॒व॒दा॒ना॒नी॒त्य॑व - दा॒ना॒नि । अ॒वे॒ति ।
 द्य॒ति । द॒श॑ । वै । पु॒शोः । प्रा॒णा इति॑ प्र - अ॒नाः । आ॒त्मा । ए॒का॒द॒शः । या॒वान् । ए॒व
 । पु॒शुः । त॒स्य॑ । अ॒वे॒ति ।

TS 6.3.10.4**TS 6.3.10.4****Samhita Paata**

द्यति हृदयस्याग्रेऽव द्यत्यथ जिह्वाया अथ वक्षसो यद्वै हृदयेनाभिगच्छति तज्जिह्वाया वदति यज्जिह्वाया
 वदति तदुरसोऽधि निर्वदत्येतद्वै पुशोर्यथापूर्वं यस्यैवमवदाय यथाकाम-मुत्तरेषामवद्यति यथा पूर्वमेवास्य
 पुशोरवत्तं भवति मद्ध्यतो गुदस्याव द्यति मद्ध्यतो हि प्राण उत्तमस्याव द्यत्यु- [ ]

Pada Paata

द्य॒ति । हृ॒द॒य॒स्य॒ । अ॒ग्रे॑ । अ॒वे॒ति॑ । द्य॒ति । अ॒थ॑ । जि॒ह्वा॒याः॑ । अ॒थ॑ । व॒क्ष॑सः । यत् । वै
 । हृ॒द॒ये॒न॒ । अ॒भि॒ग॒च्छ॒ती॒त्य॑भि - ग॒च्छ॑ति । तत् । जि॒ह्वा॒या॑ । व॒द॒ति॑ । यत् । जि॒ह्वा॒या॑ । व॒द॑ति

। तत् । उरंसः । अर्धि । निरिति । वदति । एतत् । वै । पशोः । यथापूर्वमिति यथा -
 पूर्वम् । यस्य । एवम् । अवदायेत्यव - दाय । यथाकाममिति यथा - कामम् । उत्तरेषामित्युत् -
 - तरेषाम् । अवद्यतीत्यव - द्यति । यथापूर्वमिति यथा - पूर्वम् । एव । अस्य । पशोः ।
 अवत्तम् । भवति । मद्ध्यतः । गुदस्य । अवेति । द्यति । मद्ध्यतः । हि । प्राण इति प्र -
 अनः । उत्तमस्येत्युत् - तमस्य । अवेति । द्यति ।

TS 6.3.10.5

TS 6.3.10.5

Samhita Paata

-त्तमो हि प्राणो यदीतरं यदीतर-मुभयमेवाजामि जायमानो वै ब्राह्मणस्त्रिभिर्ऋणवा जायते ब्रह्मचर्येणर्षिभ्यो
 यज्ञेन देवेभ्यः प्रजया पितृभ्य एष वा अनृणो यः पुत्री यज्वा ब्रह्मचारिवासी तदवदानैरेवाव दयत्
 तदवदानाना-मवदानत्वं देवासुराः संयत्ता आसन् ते देवा अग्निमब्रुवन् त्वया वीरेणासुरानभि भवामेति-
 [ ]

Pada Paata

उत्तम इत्युत् - तमः । हि । प्राण इति प्र - अनः । यदि । इतरम् । यदि । इतरम् ।
 उभयम् । एव । अजामि । जायमानः । वै । ब्राह्मणः । त्रिभिरिति त्रि - भिः । ऋणवेत्यृण
 - वा । जायते । ब्रह्मचर्येणेति ब्रह्म - चर्येण । ऋषिभ्य इत्यृषि - भ्यः । यज्ञेन । देवेभ्यः ।
 प्रजयेति प्र - जया । पितृभ्य इति पितृ - भ्यः । एषः । वै । अनृणः । यः । पुत्री । यज्वा

। ब्रह्मचारिवासीति ब्रह्मचारि - वासी । तत् । अवदानैरित्यव - दानैः । एव । अवेति । द्युते
। तत् । अवदानानामित्यव - दानानाम् । अवदानत्वमित्यवदान - त्वम् । देवासुरा इति देव -
असुराः । संयत्ता इति सं - यत्ताः । आसन् । ते । देवाः । अग्निम् । अब्रुवन् । त्वया ।
वीरेण । असुरान् । अभीति । भवाम् । इति ।

TS 6.3.10.6

TS 6.3.10.6

Samhita Paata

सोऽब्रवीद् वरं वृणै पशोरुद्धारमुद्धरा इति स एतमुद्धारमुदहरत् दोः पूर्वार्द्धस्य गुदं मद्ध्यतः श्रोणिं
जघनार्द्धस्य ततो देवा अभवन् पराऽसुरा यत् त्र्यङ्गणां समवद्यति भ्रातृव्याभिभूत्यै भवत्यात्मना
पराऽस्य भ्रातृव्यो भवत्यक्षण्याऽव द्यति तस्मादक्षण्या पशवोऽङ्गानि प्र हरन्ति प्रतिष्ठित्यै ॥

Pada Paata

सः । अब्रवीत् । वरम् । वृणै । पशोः । उद्धारमित्युत् - हारम् । उदिति । हरै । इति
। सः । एतम् । उद्धारमित्युत् - हारम् । उदिति । अहरत् । दोः । पूर्वार्द्धस्येति पूर्व -
अर्द्धस्य । गुदम् । मद्ध्यतः । श्रोणिम् । जघनार्द्धस्येति जघन-अर्द्धस्य । ततः । देवाः
। अभवन् । परेति । असुराः । यत् । त्र्यङ्गणामिति त्रि - अङ्गानाम् । समवद्यतीति सं -
अवद्यति । भ्रातृव्याभिभूत्या इति भ्रातृव्य-अभिभूत्यै । भवति । आत्मना । परेति । अस्य ।
भ्रातृव्यः । भवति । अक्षण्या । अवेति । द्यति । तस्मात् । अक्षण्या । पशवः । अङ्गानि
। प्रेति । हरन्ति । प्रतिष्ठित्या इति प्रति - स्थित्यै ॥

TS 6.3.11.1

TS 6.3.11.1

Samhita Paata

मेद॑सा॒ सुचौ॑ प्रो॒र्णोति॑ मेदो॑रूपा॒ वै प॒शवो॑ रू॒पमे॒व प॒शुषु॑ दधाति यू॒षन्न॑व॒धाय॑ प्रो॒र्णोति॑ रसो॒ वा ए॒ष
प॑शूनां॒ यच्च॑ रस॑मे॒व प॒शुषु॑ दधाति पा॒र्श्वेन॑ वसा॒होमं॑ प्र॒यौति॑ म॒द्ध्यं॒ वा ए॒तत् प॑शूनां॒ यत् पा॒र्श्वः रसं॑
ए॒ष प॑शूनां॒ यद्वसा॒ यत् पा॒र्श्वेन॑ वसा॒होमं॑ प्र॒यौति॑ म॒द्ध्यत॑ ए॒व प॑शूनाः॒ रसं॑ दधाति॒ घ्नन्ति॑- [ ]

Pada Paata

मेद॑सा । सुचौ॑ । प्रेति॑ । ऊ॒र्णोति॑ । मेदो॑रूपा॒ इति॑ मेदः॑ - रू॒पाः । वै । प॒शवः॑ । रू॒पम् ।
ए॒व । प॒शुषु॑ । दुधा॑ति । यू॒षन् । अ॒व॒धायेत्य॑व॒धाय॑ । प्रेति॑ । ऊ॒र्णोति॑ । रसः॑ । वै । ए॒षः
। प॒शूनाम् । यत् । यूः । रस॑म् । ए॒व । प॒शुषु॑ । दुधा॑ति । पा॒र्श्वेन॑ । व॒सा॒होममि॑ति वसा -
होमम् । प्रेति॑ । यौति॑ । म॒द्ध्यम् । वै । ए॒तत् । प॒शूनाम् । यत् । पा॒र्श्वम् । रसः॑ । ए॒षः
। प॒शूनाम् । यत् । वसा॑ । यत् । पा॒र्श्वेन॑ । व॒सा॒होममि॑ति वसा - होमम् । प्र॒यौतीति॑ प्र -
यौति॑ । म॒द्ध्यतः॑ । ए॒व । प॒शूनाम् । रस॑म् । दुधा॑ति । घ्नन्ति॑ ।

TS 6.3.11.2

TS 6.3.11.2

Samhita Paata

वा ए॒तत् प॒शुं य॒थ॒ स॒ञ्ज॒पय॑न्त्यै॒न्द्रः ख॒लु वै दे॒वत॑या प्रा॒ण ऐ॒न्द्रोऽपा॒न ऐ॒न्द्रः प्रा॒णो अ॒ङ्गेअ॒ङ्गे नि
 दे॒द्व्यदि॒त्याह॑ प्रा॒णापा॒नावे॒व प॒शुषु॑ द॒धाति॑ दे॒वं त्वष्ट॑र्भूरि॑ ते स॒स्र संमे॑त्वित्या॒ह त्वा॒ष्ट्रा हि दे॒वत॑या
 प॒शवो॑ वि॒षु॒रूपा॒ यथ॑ सल॑क्ष्माणो भव॑थेत्या॒ह वि॒षु॒रूपा॒ ह्येते॑ सन्तः॒ सल॑क्ष्माण ए॒तर॒हि भव॑न्ति
 दे॒वत्रा॑ यन्त- [ ]

Pada Paata

वै । ए॒तत् । प॒शुम् । यत् । स॒ञ्ज॒पय॑न्तीति॑ सं - ज्ञ॒पय॑न्ति । ऐ॒न्द्रः । ख॒लु । वै । दे॒वत॑या
 । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः । ऐ॒न्द्रः । अ॒पा॒न इत्य॑प - अ॒नः । ऐ॒न्द्रः । प्रा॒ण इति॑ प्र - अ॒नः ।
 अ॒ङ्गेअ॒ङ्ग इत्य॑ङ्गे - अ॒ङ्गे । नीति॑ । दे॒द्व्यत् । इति॑ । आ॒ह । प्रा॒णापा॒नाविति॑ प्रा॒ण - अ॒पा॒नौ
 । ए॒व । प॒शुषु॑ । दु॒धाति॑ । दे॒वं । त्वष्ट॑ः । भूरि॑ । ते । स॒स्रस॑मिति॑ सं-स्रम् । ए॒तु ।
 इति॑ । आ॒ह । त्वा॒ष्ट्राः । हि । दे॒वत॑या । प॒शवः॑ । वि॒षु॒रूपा॒ इति॑ वि॒षु - रू॒पाः । यत् ।
 सल॑क्ष्माण॒ इति॑ स-ल॑क्ष्माणः । भव॑थ । इति॑ । आ॒ह । वि॒षु॒रूपा॒ इति॑ वि॒षु-रू॒पाः । हि । ए॒ते
 । सन्तः॑ । सल॑क्ष्माण॒ इति॑ स - ल॑क्ष्माणः । ए॒तर॒हि । भव॑न्ति । दे॒वत्रेति॑ दे॒व - त्रा । यन्त॑म् ।

TS 6.3.11.3

TS 6.3.11.3

Samhita Paata

-मवसे सखायोऽनु त्वा माता पितरो मदन्त्वित्याहा-नुमतमेवैनं मात्रा पित्रा सुवर्गं लोकं गमयत्यर्द्धं
वसाहोमं जुहोत्यसौ वा अर्द्धं इयमर्द्धं इमे एव रसेनानक्ति दिशो जुहोति दिश एव रसेनानत्तयथो
दिग्भ्य एवोर्जं रसमव रुन्धे प्राणापानौ वा एतौ पशूनां यत् पृषदाज्यं वानस्पत्याः खलु- [ ]

Pada Paata

अवसे । सखायः । अन्विति । त्वा । माता । पितरः । मदन्तु । इति । आह ।
अनुमतमित्यनु - मतम् । एव । एनम् । मात्रा । पित्रा । सुवर्गमिति सुवः - गम् । लोकम्
। गमयति । अर्द्धं इत्यर्द्ध-ऋचः । वसाहोममिति वसा - होमम् । जुहोति । असौ ।
वै । अर्द्धं इत्यर्द्ध-ऋचः । इयम् । अर्द्धं इत्यर्द्ध - ऋचः । इमे इति । एव ।
रसेन । अनक्ति । दिशः । जुहोति । दिशः । एव । रसेन । अनक्ति । अथो इति ।
दिग्भ्य इति दिक् - भ्यः । एव । ऊर्जम् । रसम् । अवेति । रुन्धे । प्राणापानाविति प्राण -
अपानौ । वै । एतौ । पशूनाम् । यत् । पृषदाज्यमिति पृषत् - आज्यम् । वानस्पत्याः । खलु ।

TS 6.3.11.4

TS 6.3.11.4

Samhita Paata

वै देवतया पशवो यत् पृषदाज्यस्यो-पहत्याऽऽ*ह वनस्पतयेऽनु ब्रूहि वनस्पतये प्रेष्येति प्राणापानावेव
पशुषु दधात्यन्यस्यान्यस्य समवत्तः समवद्यति तस्मान्नानारूपाः पशवो यूष्णोपं सिञ्चति रसो वा
एष पशूनां यद्य रसमेव पशुषु दधातीडामुपं ह्वयते पशवो वा इडां पशूनेवोपं ह्वयते चतुरुपं ह्वयते- [ ]

Pada Paata

वै । देवतया । पशवः । यत् । पृषदाज्यस्येति पृषत् - आज्यस्य । उपहत्येत्युप - हत्यं ।
आह । वनस्पतये । अन्विति । ब्रूहि । वनस्पतये । प्रेति । इष्य । इति । प्राणापानाविति
प्राण - अपानौ । एव । पशुषु । दधाति । अन्यस्यान्यस्येत्यन्यस्य - अन्यस्य । समवत्तमिति
सं - अवत्तम् । समवद्यतीति सं-अवद्यति । तस्मात् । नानारूपा इति नाना-रूपाः । पशवः ।
यूष्णा । उपेति । सिञ्चति । रसः । वै । एषः । पशूनाम् । यत् । यूः । रसम् । एव ।
पशुषु । दधाति । इडाम् । उपेति । ह्वयते । पशवः । वै । इडां । पशून् । एव । उपेति
। ह्वयते । चतुः । उपेति । ह्वयते ।

TS 6.3.11.5

TS 6.3.11.5

Samhita Paata

चतुष्पादो हि पशवो यं कामयेता पशुः स्यादित्यमेदस्कं तस्मा आ दद्व्यान्मेदोरूपा वै पशवो
रूपेणैवैनं पशुभ्यो निर्भजत्यपशुरेव भवति यं कामयेत पशुमान्थ स्यादिति मेदस्वत् तस्मा आ

द॒द्व्या॒न्मेदो॑रूपा॒ वै प॒शवो॑ रू॒पेणै॑वास्मै॑ प॒शून्व॑ रु॒न्धे प॒शुमा॑ने॒व भ॑वति॒ प्र॒जाप॑तिर्य॒ज्ञम॑सृज॒त स॒
आज्य॑- [ ]

Pada Paata

चतु॑ष्पादु॒ इति॑ चतुः - पा॒दुः । हि॒ । प॒शवः॑ । यम् । का॒मये॑त । अ॒प॒शुः । स्या॒त् । इति॑
। अ॒मे॒दस्क॑मित्य॒मे॒दः-क॑म् । तस्मै॑ । एति॑ । द॒द्व्या॒त् । मेदो॑रूपा॒ इति॑ मे॒दः-रू॒पाः । वै ।
प॒शवः॑ । रू॒पेण॑ । ए॒व । ए॒नम् । प॒शुभ्य॑ इति॑ प॒शु-भ्यः॑ । नि॒रिति॑ । भ॒जति॑ । अ॒प॒शुः । ए॒व
। भ॒वति॑ । यम् । का॒मये॑त । प॒शुमा॑निति॑ प॒शु - मा॒न् । स्या॒त् । इति॑ । मे॒दस्व॑त् । तस्मै॑
। एति॑ । द॒द्व्या॒त् । मेदो॑रूपा॒ इति॑ मे॒दः - रू॒पाः । वै । प॒शवः॑ । रू॒पेण॑ । ए॒व । अ॒स्मै ।
प॒शून् । अ॒वेति॑ । रु॒न्धे । प॒शुमा॑निति॑ प॒शु - मा॒न् । ए॒व । भ॒वति॑ । प्र॒जाप॑तिरिति॑ प्र॒जा-प॑तिः
। य॒ज्ञम् । अ॒सृज॑त् । सः । आ॒ज्यं ।

TS 6.3.11.6

TS 6.3.11.6

Samhita Paata

पु॒रस्ता॑दसृज॒त प॒शुं म॑द्व्य॒तः पृ॑षदा॒ज्यं प॒श्चात् तस्मा॑दा॒ज्येन॑ प्रया॒जा इ॑ज्यन्ते प॒शूना॑ म॒द्व्यतः॑
पृ॑षदा॒ज्येना॑-नूया॒जा-स्तस्मा॑दे॒तन्मि॒श्रमि॑व प॒श्चाथ् सृ॑ष्टः ह्येका॑दशानूया॒जान् य॑जति॒ दश॑ वै प॒शोः
प्रा॒णा आ॒त्मैका॑दशो यावा॑ने॒व प॒शुस्त॑मनुं यजति॒ घ्नन्ति॑ वा ए॒तत् प॒शुं य॑थ् सै॒ज्यं प॑र्य॒न्ति प्रा॒णापा॑नौ
खलु॒ वा ए॒तौ प॑शूनां॒ यत् पृ॑षदा॒ज्यं य॑त् पृ॑षदा॒ज्येना॑ ( ) नूया॒जान् य॑जति प्रा॒णापा॑नावे॒व प॒शुषु॑

दधाति ॥

Pada Paata

पुरस्तात् । असृजत् । पशुम् । मृद्ध्यतः । पृषदाज्यमिति पृषत् - आज्यम् । पश्चात् । तस्मात् ।
 । आज्येन । प्रयाजा इति प्र - याजाः । इज्यन्ते । पशुना । मृद्ध्यतः । पृषदाज्येनेति पृषत्
 - आज्येन । अनूयाजा इत्यनु - याजाः । तस्मात् । एतत् । मिश्रम् । इव । पश्चात्सृष्टमिति
 पश्चात् - सृष्टम् । हि । एकादश । अनूयाजानित्यनु - याजान् । यजति । दश । वै । पशोः
 । प्राणा इति प्र - अनाः । आत्मा । एकादशः । यावान् । एव । पशुः । तम् । अन्विति ।
 यजति । घन्ति । वै । एतत् । पशुम् । यत् । सज्जपयन्तीति सं - जपयन्ति । प्राणापानाविति
 प्राण - अपानौ । खलु । वै । एतौ । पशूनाम् । यत् । पृषदाज्यमिति पृषत् - आज्यम् । यत्
 । पृषदाज्येनेति पृषत् - आज्येन ( ) । अनूयाजानित्यनु - याजान् । यजति । प्राणापानाविति
 प्राण - अपानौ । एव । पशुषु । दधाति ॥